

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za tuzemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za
tuzemstvo 100 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon števil. 50, upravnistva števil. 325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana števil. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po preizku

Grda hinavščina.

Ena najžalostnejših epizod slovenske politične zgodovine je bilo gotovo leto 1901, ko so slovenski liberalci zbirali material za Velenec Schalka, da je vprizoril najljubejši ogenj proti Slovincem in slovenski parlamentarni delegaciji na Dunaju. Vsa dežela, vse slovenske občine, korporacije in društva so se morale dvigniti k protestu in povdariti, da svojim poslancem neomajno zaupajo; šele s splošno narodno protiakcijo smo tedaj odbili velenecski napad, ki so ga pripravili, organizirali in za kulise vodili slovenski liberalci.

To je bilo žalostno. Toda še žalostnejše, še huje smo trpeli tedaj v naši ožji domovini, še bolj nas je tepla liberalno-nemška šiba v domači hiši. Liberalci so vrgli zmernega deželnega predsednika Winklerja. Ta mož je že začel popuščati napram Slovincem, pod njegovo vlado je Slovenec dobil prve jezikovne pravice v sodišču in šoli. Pri okrajnih glavarstvih se je pod Winklerjem razvijal prizanesljivejši režim. Liberalci so se združili z nemškim veleposestvom in na Winklerjevo mesto postavili Heina. O njem pravi zgodovina, da je sovražil naše ljudstvo, zaničeval Slovence in jih zatiral. Vse to pa je mogel, ker je imel v deželnem zboru oporo v zvezi nemške veleposestniške stranke s slovenskimi liberalci. Skoro deset let je trajala ta zveza, deset najžalostnejših let, kar jih poznamo, deset let v znamenju Heina in pod liberalnim geslom: »Raje s Schweglom kot z Mahničem!«

In s pomočjo kranjskih nemških nacionalcev in veleposestnikov so preganjali slovensko zadržništvo, zatirali zborovalno svobodo, črnili dr. Kreka, da je prekučuh in ovirali vsako kulturno in gospodarsko delo v korist slovenskega naroda.

Danes pa ista stranka vpije o narodnem izdajstvu. Ugovarjali bodo, češ mi nismo isti ljudje, novi smo, nov je duh v naših vrstah. Da, novi so ljudje, toda vendarle toliko stari, da so že imeli dovolj prilike dokazati, kako pojmujejo in izvajajo narodnostno načelo!

Ob vstopu v narodno državo je smatrala SDS, naslednica starih liberalcev, za prvo in najvažnejšo narodno nalogo nacionalizacijo. In nacionalizirala je tako, da so se vstvarile afere, ki so še pet let potem razburjale javnost in da bo zgodovinarja sram, ko bo to pisal o svojem narodu, nacionalizirala je tako uspešno, da je z zlorabo politične moči in državne oblasti pritrla vsa nacionalizirana podjetja zopet — v tuje roke. Za gotove protiusluge je SDS izročila podjetja zopet tujemu kapitalu in danes krijejo nekatere slavnate figure nemški in laški kapital v podjetjih na Slovenskem.

Taka je narodnost SDS. Kadar je pod firmo narodnosti mogoče uganjati korupcijo, jo uganja, če pa je treba radi narodnosti trpeti, tedaj je ne pozna, se zveže, če treba s hudim in opravičljivo najgrš vlogo špijona in denuncianta proti ljudem lastne krvi in jezika.

Ta stranka, ki je slovensko narodnost najbolj sramotila, danes vpije o narodnem izdajstvu, ker je za volitve v oblast. skupščino napravila naša stranka v Mariboru kompromisno listo z radikali in Nemci. Kaj zato, če so se demokrati pred par dnevi še sramežljivo ponujali Nemcem ter povpraševali po »ovinkih«, ali bi jih ne hoteli v Mariboru Nemci potegniti iz blata.

Sedaj, ko je žerjavovska snubitev pri Nemcih končnoveljavno propadla, so zagnali vrišč, da je ta kompromis z Nemci »izdajstvo slovenstva ob mejje«.

Demokratski farizeji naj glede zveze z Nemci premišlujejo še o sledečih dejstvih.

1. Leto 1924. so esdeesarji pri občinskih volitvah sklenili z Nemci zvezo zoper SLS v Slov. Bistrici, Konjicah, Šoštanj, Gornji Radgoni in drugod. Takrat, ko so demokrati proti nam napravili zvezo z Nemci, ta zveza ni bila izdajstvo, danes ko se je zveza z Nemci obrnila proti demokratu, je ta zveza seveda izdajstvo!

2. Trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani so demokrati proglasili za samo gospodarsko ustanovo in so radi gospodarskih ozirrov imeli demokrati na kandidatnih listah za to zbornico tudi Nemece n. pr. Westen iz Celja, Glaser in Golda iz Maribora in drugi. To takrat ni bilo izdajstvo, seveda takrat so bili Nemci na kandidatnih listah v korist demokratov in to je bilo dovoljeno. Tedaj so se jutroci izgovarjali, da je to zgolj gospodarski kompromis. Tudi oblastne skupščine je dr. Žerjav s svojim lastnoročnim podpisom v »Jutru« proglasil za samo gospodarsko napravo,

kjer za politiko ni nobenega prostora. In če zdaj na listi SLS kandidira s čisto navadno gospodarsko institucijo, — kakor pravi sam mogočni g. dr. Žerjav —, tudi Nemece, potem seveda je to izdajstvo! Po mnenju demokratov je seveda SLS vse prepovedano, kar je dovoljeno esdeesarjem. Mi pa smo mnenja, da smemo tudi mi storiti vsaj to, kar so smeli storiti demokrati, da smemo v gospodarskih zadevah napraviti zvezo z Nemci, kakor so jo naredili demokrati l. 1924. in pri zadnjih volitvah v Trgovsko in obrtno zbornico. Mi bi tukaj preustrojili stari rimski izrek: »Quod licet bovi, licet et Iovic.«

Pa ne le to. Zgodovina jemlje samostoj-

nim demokratom sploh vsako legitimacijo govoriti o narodnostnem vprašanju. Ljudje, ki so svojo narodnost nesli na trg za vsako ceno, naj o narodnostnih vprašanjih molče. Če ne ljubite in se ne upate izpovedovati svoje ljubezni do materine besede niti v narodni državi, če načelno zanikate našo narodno individualnost in uporabljate nšo svojo politično moč v to, da slovensko narodnost zatrete, če ljudje, ki so izšli iz SDS šole in vzgoje o prvi preizkušnji tam preko meje prestopajo k fašistom, potem naj vas bo sram in strah pred ljudsko sodbo!

Ljudstvo bo pa to licemerstvo pri volitvah kvitiralo s popolnim prezirom.

Kriza še vedno ni rešena.

Belgrad, 20. dec. (Izv.) Včerajšnji in današnji dan sta potekla predvsem v znamenju Miklavža in številnih praznovanj, ki so se vršila v Belgradu. Reševanje krize ni niti za korak napredovalo. Kljub temu se misli, da bo jutrišnji dan za usodo Uzunovičevega mandata odločilnega značaja. G. Uzunović se bo moral odločiti, ali bo mandat vrnil, ali pa bo sestavil vlado s strankami, ki so načeloma pristale na vstop v njegovo vlado, če sprejme njihove zahteve. V tem oziru do razjasnitve ni prišlo, ker je g. Uzunović čakal najprej na to, kaj bo na te pogoje rekel radikalni klub. Zato je za popoldne sklical sejo radikalnega kluba.

SEJA RADIKALNEGA KLUBA.

Na seji je g. Uzunović navedel vse pogoje vseh strank in prosil radikalni klub, da izreče svoje mnenje in svojo sodbo. Ta seja radikalnega kluba se je vršila med 6. in 8. uro zvečer. Na njej je klub izrekel g. Uzunoviču popolno zaupanje in mu pustil svobodne roke, da nadaljuje pogajanja z naročilom, da naj se malo počuri, češ, da je posebno zunanja politika takšna, da zahteva čimprejšnjega konca krize, ki se vleče že tako dolgo.

O tej seji radikalnega kluba se je izdalo sledeče obvestilo:

»Po poročilu predsednika g. Uzunoviča o desedanjih pogajanjih z voditelji posameznih političnih skupin radi sestave nove vlade je poslanski klub narodne radikalne stranke vzel predsednikovo poročilo na znanje. Tudi za nadalje mu je izrazil svoje popolno zaupanje in mu dal popolnoma proste roke za nadaljna pogajanja.«

KLUB SILI NA HITRO RESITEV KRIZE.

Iz komunikacije seveda ni veliko razvidno. O seji sami smo izvedeli še sledeče podrobnosti:

Seji, kateri je prisostvovalo kakih 60 poslancev, je predsedoval drugi podpredsednik dr. Radonjić. Prvi je govoril mandatar krone g. Uzunović o pogajanjih in pogojih posameznih strank. Dejal je, da so zahteve teh strank zelo visoke, da pa je kljub temu treba prijeti s končnoveljavnim reševanjem. Zato je prosil radikalni klub potrpljenja in obljubil, da bo jutri že dobil definitivno sliko in da bo jutri prišel pred radikalni klub s svojim končnoveljavnim predlogom.

Nato so govorili poslanci g. Aleksa Žujević, g. Cirković, g. Vlado Miletić in g. Bugarški o pogojih posameznih strank. Posebno so se ozirali na zahteve demokratov, češ da so glede oseb previsoke, in na predloge Jugoslovanskega kluba, češ, da so pogoji pravi, toda težko izvedljivi. Informirali so se o tem, kakšne zahteve je stavil g. predsednik posameznih strankam.

Nato je govoril g. Velizar Janković, ki je v glavnem izjavil: »Na prvi seji smo čuli motive ostavke vlade, da je prišlo do krize zaradi tega, ker se želi, da bi prišlo do medstrankarske kombinacije, ki bi dajala jamstva za stalnost. Pri tej priliki smo g. Uzunoviču izrekli zaupnico. Danes smo zvedeli pogoje in odgovore posameznih skupin, ki so jih dale na Uzunovičev poziv za sodelovanje z radikalno stranko.« G. Jovanović je predlagal, da bi se pričela razprava o teh pogojih in da bi se tudi nadalje vztrajalo pri klubovem sklepu, da naj g. Uzunović konča pogajanja in pride z rezultati pred klub. G. Uzunoviča je prosil, da posebno z ozirom na zunanji položaj, ki se zelo hitro razvija, čimprej konča ta pogajanja in pride pred klub s svojimi končnoveljavnimi predlogi. Dosedanje njegovo delovanje pozdravljajo.

Radikalni klub je ta Jankovičev predlog sprejel in pozval g. Uzunoviča, da naj svoja pogajanja čimprej dokonča.

KRIZA SE DANES REŠI?

Na ta način je g. Uzunović sedaj storil tudi ta korak. Za nadaljnje zavlačevanje nima prav nobenega povoda. G. Uzunović nima nobenega izgovora več. Zato se misli, da bo jutrišnji dan odločilen za uspeh ali neuspeh Uzunovičevega poslanstva.

To je Uzunović časnikarjem tudi pritrdil v izjavi, da bo jutrišnji dan odločilen. K sebi bo poklical vse voditelje in bo z njimi končnoveljavno razpravljaj. Izrazil je upanje, da bo šlo hitro in da bomo že jutri imeli končno rešitev.

DEMOKRATSKA ZAJEDNICA ZOPET V KOMBINACIJI.

V političnih krogih so mnenja o tem Uzunovičevem optimizmu zelo različna. Pozornost je vzbudilo, da je poslednja dva dni neka gotova stran odločno pritiskala na demokrate, da bi na vsak način vstopili v vlado. Med posameznimi voditelji z ene kakor z druge strani so se v tej smeri vršila posvetovanja. V to svrhu se je vršil popoldne sestanek g. Davidoviča s predsedujočim predsednikom radikalnega kluba g. Ilijo Mihajlovičem, ki sta se med sejo radikalnega kluba dolgo razgovarjala.

DAVIDOVIČ NE POPUŠČA.

G. Mihajlovič je skušal pridobiti g. Davidoviča za to, da bi popustil v svojih pogojih. G. Uzunović je že dopoldne g. Davidoviča obiskal v to svrhu. Prosil ga je, da naj vsaj v nekaterih svojih zahtevah popusti. O tem sestanku je dal g. Davidović časnikarjem sledeče obvestilo:

Najin sestanek je bil popolnoma kratek. G. Uzunoviču sem dejal, da vztrajam pri zahtevah in da od njih ne bom odstopil. On ni na to ničesar odgovoril razen tega, da bo odgovoril popoldne po seji radikalnega kluba. On niti ni skušal staviti kakšnega predloga. Tako je ostalo vse pri starem.«

KLJUB TEMU UPAJO NA SPORAZUM. — VSE PROTI RADIKU.

Slično je izjavil g. Uzunović. Opravičeval se je, da ni njegova krivda, da je včeraj bil sv. Miklavž in da radi tega ni mogel stvari dokončati. Kljub Davidovičevi izjavi se misli, da bi vseeno lahko prišlo do sporazuma med radikali in demokratami. Zato mislijo nekateri, da ni izključena takšna rešitev krize, da bi vlado sestavili samo radikali in demokrati brez Radiča, čigar včerajšnji govor v Zagrebu je zopet vzbudil veliko ogorčenje, posebno pri demokratih. Radi njegovih napadov na Davidoviča so demokrati danes izključili vsako možnost sodelovanja s Stjepanom Radičem. Pravi, da Radič sistematično napada vse voditelje Srbov. Dokler je živ Pašić, je napadal njega, sedaj, ko ga ni več, je začel napadati Davidoviča. Radi njegove nepreračunljivosti mislijo, da je z njim vsako sodelovanje nemogoče.

Odkar je bil g. Marinković v avdienci, smatrajo predvsem demokratski krogi kombinacijo med demokratami in radikali kot precej sigurno. Od te avdiencie si demokrati, ki so za vstop v vlado, zelo veliko obetajo.

* * *

Kakor posnava je bil g. Uzunović tudi danes pri Nj. V. kralju, da mu je poročal o dosedanjem poteku krize. Sicer pa so se vršili neoficielni stiki med voditelji vseh strank. Ti sestanki pa niso dali prav nobene slike o krizi, niti niso prinesli nobenih novih momentov. Vse stranke vztrajajo pri svojih pogojih, ki so jih dale g. Uzunoviču. Od radikalov je odvisno, v kolikšni meri bodo te pogoje sprejeli. Od sprejetja teh pogojev je odvisna Uzunovičeva usoda, ki se bo odločila tekom jutrišnjega dne.

Radičevi napadi v Zagrebu.

Zagreb, 20. dec. (Izv.) V nedeljo je imel Stjepan Radič v Zagrebu tri politične shode. Govoreč o davčnem zakonu, je dejal, da je bilo, kar se tiče davkov, pod Madjarsko boljše, kakor je sedaj. Napadal je Davidovičovo demokratsko stranko, češ da je to buržujska stranka, ki zastopa banke, ne pa ljudstva. V Belgradu vlada protisocialna atmosfera. Po povodnih so se dajale podpore samo v srbske kraje, za hrvatske se ni dalo ničesar. V nadaljnjem govoru je povedal pogoje, pod katerimi bi ostal v vladi. Zahteval je, da se mora zmanjšati armada. Hrvati so morali iti v vladi skupaj z radikali vsled sile razmer, ne pa po svoji volji. Ako bodo radikali odgodili skupščino, bo šel v opozicijo in sicer v tako opozicijo, da bo Uzunović pomnil. Sploh je ostro napadel Nikolo Uzunoviča in mu očital, da se za njegovim hrbtom pogaja z Davidovičem in dr. Korošcem, in da se za njega ne zmeni. To, kar dela Uzunović, je imenoval nedostojno igro. Očital je Ninčiču in drugim razne dispozicijske fonde. Ako bodo Hrvate vrgli iz vlade, je grozil, da bo imelo to za posledico strašen potres, ki ga bo izvala Evropa. Evropa ne bo dovolila, da bi se pri nas vladalo brez Hrvatov. Iz vseh teh njegovih govorov se vidi, da se zelo boji, da ne bi bil izključen iz vlade. Na shodih je prišlo tudi do nemirov in pretepov.

Seja glavnega odbora radikalne stranke.

Belgrad, 20. dec. (Izv.) Danes je imel sejo radikalni glavni odbor. Na seji se je sklenilo, da se zopet sprejemajo v stranko g. Bobić, bivši belgradski župan, in vsi njegovi prijatelji, ker je prišlo med njimi in oficijelnimi radikali do sporazuma. Pri volitvah v oblastne skupščine bodo v Belgradu nastopili skupno. Poleg tega se je na seji prečitelo pismo g. Ace Stanojevića, v katerem razlaga svoje misli o nadaljnjem delovanju. Sklenilo se je, da se Pašiću postavi spomenik in izda posebna spomenica o njegovem delovanju. Sestavili so poseben razglas na vse radikalne organizacije po celi državi. Proglas bodo v kratkem razposlali.

IZ HRVATSKE LJUDSKE STRANKE.

Zagreb, 20. dec. (Izv.) Včeraj je bila pri sodnem stolu vložena lista Hrvatskega katoliškega bloka za mesto Zagreb z nosilcem gosp. A. Sipekom. Danes so bile pri tukašnjem sodnem stolu vložene še tri liste HPS, in sicer za okraje Dugoselo (nosilec liste g. S. Golubić), Gornja Stubica (kmet Vekoslav Sinković) in Zagreb (dr. J. Andrić).

Zagreb, 20. dec. (Izv.) Tekom včerajšnjega dne se je na Hrvatskem vršilo do 15 volivnih sestankov HPS. Med drugim so se vršili sestanki v Narstavki (okraj Dugoselo), v Granešini in Repusnici, kjer se poslanec federalistične stranke Uroić, ki je tam doma, sploh ni smel prikazati na zborovanje. Na prvem sestanku je govoril g. Kratina, na drugem pa g. Peter Grgec in na tretjem g. dr. Šimrak. O poteku vseh volivnih zborovanj še ni podrobnih poročil. Doslej je bilo v celoti vloženi okoli 50 list HPS.

PERNAR IN MAČEK PREGLEDUJETA KANDIDATNE LISTE.

Zagreb, 20. dec. (Izv.) Danes ob 10 dopoldne sta se oglasila pri tukašnjem sodnem stolu dr. Pernar in dr. Maček, ki sta začela pregledovati vse vložene kandidatne liste pri oblastnih volitvah z namenom, da bi prišla na sled morebitnim formalnim napakam in da bi se na tak način mogle nekatere liste proglasiti za neveljavne. Radi tega so poslali federalisti na ministrstvo za notranje zadeve protest.

PROTEST DR. BAZALE NA MAKSIMOVICA.

Zagreb, 20. dec. (Izv.) Dr. Bazala je poslal danes notranjemu ministru Maksimoviču brzoglasen protest proti temu, ker so ga včeraj s silo vrgli iz dvorane »Hrvatskega sokola«, kjer je imel Radič svoj shod.

MUSSOLINI »MIRO LJUBEN«.

Pariz, 20. dec. Rimskemu dopisniku »Figara« je Mussolini izjavil, da je francoski strah glede italijanskih nakan na Korziko docela nesnovan. Sploh je na celi italijanski meji od Ventimeglie do Reke samo 2000 mož fašistične milice. — Kar se tiče pakta z Albanijo, ne bi nikdar verjel, da bo vzbudil toliko protestov. Priznava, da ima Italija velike interese v Albaniji, vendar sta ji albanska integriteta in neodvisnost svetli.

Frankfurt, 20. dec. Ruski zunanji komisar Čičerin se nahaja v tukašnjem sanatoriju. Njegovo stanje je jako resno.

Narodno veleizdajstvo demokratov v Mariboru.

Ko je šlo za to, da se pokaže slovenski značaj mesta Maribora, je bila SLS prva, ki je to želela, ki je to tudi dosegla. Ko je pa šlo za to, kdo naj še nadalje goji kulturno moč in vpliv nemstva na javno življenje in mišljenje, so bili pa ravno demokrati, ki so to stvar dobro razumeli in so začeli »nacionalizirati«, pa tako, kot pač edino demokrati to razumejo. Znali so se polastiti nemške tiskarne in od tedaj dalje izdajajo ravno mariborski demokrati — nemški dnevnik. Kolik kulturni vpliv ima dnevnik, ve vsakdo. In tudi nemški demokrati dnevnik v Mariboru deluje dan za dnevom v veliko večji meri za ohranitev nemstva in nemške kulture kot pa gospodarska zveza, ustvarjena za volitve. Tu gre samo za kruh, samo za gospodarski obstoj, kjer je potrebno, da se državljanji vseh narodnosti med seboj podpirajo in vzajemno sodelujejo za zboljšanje splošnega gospodarskega položaja. Drugače pa je na kulturnem polju. Tu naj se vsak narod sam trudi, da ohranja svojo individualno narodno kulturo in da dostojno tekmuje z drugim, s katerim živi v stiku. Toda naši demokrati se drugega mnenja. Ni jih pri vseh njihovi narodnosti sram, da izdajajo ravno tu na meji nemški dnevnik, ni jih sram, da po tem svojem nemškem dnevniku skušajo injicirati svoje demokratiziranje med Nemce, kar pa se jim manj posreči. Tudi v zadnjih dnevih se je to pokazalo. »Marburgerzeitung«, ki prinese sicer vsak mariborski drobšč, do danes še ni priobčila kot mariborsko glasilo za Nemce one liste, na kateri je uradni zastopnik Nemške gospodarske stranke. Ne sme. To bi bilo »narodno izdajstvo demokratske zamisli«. Mi pa pravimo: Gospodarska zveza in vzajemnost vseh, ki hočejo pravičnost in poštenost v javni upravi, je danes prva in glavna zahteva javnega delovanja. To kričanje, ki ga pa zdaj uprizarja SDS, ki ni zmožna ustvarjati poštenosti v javni upravi in je zato izključena iz te zveze, je le gola hinavščina, ker že naveden slučaj nam kaže, da so pravzaprav demokrati tisti, ki izvršujejo dan za dnevom narodnokulturno izdajstvo tu na meji!

Prekrat v Litvi.

Kowno, 20. decembra. Novo vlado je sestavil vseučiliški profesor Woldemaras, ki je prevzel tudi znanje ministristvo. Večino portfeljev imajo krščanski demokrati; potem so v vladi zastopniki kmetskih strank in delavstva.

Novi zunanji minister Woldemaras je izjavil, da ostane litavska zunanja politika neizpremenjena. Neizpremenjeni ostanejo tudi odnosi s Sovjetsko Rusijo ter je nova vlada akceptirala že sklenjeno prijateljsko pogodbo z Rusijo. Litavski poslanci ostanejo na svojih mestih ter se skličejo na skupno konferenco.

Riga, 20. decembra. V Mariampolu se zbirajo prejšnji vladi zveste čete in politični voditelji. Nova vlada je odredila vojaške ukrepe ter se je bati, da ne bi prišlo do prelivanja krvi.

Odmev v Vilni.

Varšava, 20. decembra. Vest o prevratu v Litvi je v Vilni silno učinkovala. Mnogo Litavcev je odšlo v smeri proti Litvi. Proti-poljsko gibanje na vilnskem ozemlju narašča in bati se je pogromov proti poljskim manjšinam.

Stališče Poljske.

Varšava, 20. decembra. V soboto se je sešel ministrski svet pod predsedstvom maršala Pilsudskega. Pretresali so položaj z oz. na dogodke v Litvi.

Zunanji minister Zaleski je izjavil: Poljska vlada opazuje litavske dogodke popolnoma mirno; prepričana je, da tamkaj ne pride do nikakih Poljakom sovražnih izgrediv.

RUSI O PREVRAU V LITVI.

V Moskva, 20. dec. Z ozirom na državni prevrat v Litvi namiguje tukajšnje časopise, da je imela pri tem prevratu svoje roke vmes Poljska. Poljska vlada je sama pripravljala puč v Litvi, da bi s tem bila prilika za nemoteno ekspanzijo Poljske na vzhodu in za likvidacijo litavske neodvisnosti in državnosti. Tukajšnje časopise meni, da se radi takega postopanja od strani Poljske ogroža mir na vzhodu.

Romunska zunanja politika.

Bukarešt, 20. decembra. V sobotni seji parlamenta se je liberalni voditelj Duca dotaknil tudi rumunske zunanje politike. Naglasil je prijateljske odnose med državami Male antante, ki postajajo vedno tesnejše. Poudaril je tudi francosko-romunsko prijateljsko pogodbo. Glede Italije je rekel, da pomenjajo Mussolinijeva pisma Avarescu zmanjšanje italijanskih obvez; upati pa je, da bo Italija svoje obljube držala. Duca se strinja z Mitlenom, da se z vsemi državami sklenejo neagresivne pogodbe.

Ogrska manjšina je po poslancu dr. Willerju podala izjavo lojalnosti.

Prof. Jorga je v svojem govoru o italijansko-romunski pogodbi rekel, da bo Rumunija znala držati Besarabijo, pa naj Italija protokol podpiše ali ne.

Jugoslovansko-italijanski spor.

STALIŠČE MALE ANTANTE. — ZBLIZANJE Z RUSIJO.

»Prager Tagblatt« prinaša na prvi strani poročilo o jugoslovansko-italijanskem sporu. Med drugim ugotavlja, da se je bil albanski ministrski predsednik Ahmed Zogu najprej obrnil na jugoslovansko vlado s ponudbo, da bi sklenil z njo prijateljsko in obrambno pogodbo. Jugoslavija pa je to ponudbo iz ozirov n svoje zavezništvo z Italijo odbila. Istotako je Jugoslavija odklonila pogajanja z Albanijo zaradi njenega vstopa v Male Antante.

Kar se tiče Male Antante, poroča list dalje, se je italijansko-albanska pogodba ne dotika; njena funkcija se omejuje na to, da Jugoslavija svoje zavezništvo stalno obvešča o poteku zadeve ter se bo poslužila njihove diplomatske podpore, ako postane njen spor z Italijo predmet mednarodnih pogajanj. Najbrže bo Jugoslavija pri Društvu narodov predlagala, da se italijansko-albanska pogodba ne registrira.

Zblizanje z Rusijo preko Nemčije.

Potem pravi poročilo: Posredno more ta spor dovesti do razčiščenja razmerja med Jugoslavijo in Rusijo. Če se meni, da je bil pok. Pašić nasprotnik priznanja Sovjetske Rusije, je to zmota. Dr. Kramar je v tej točki Pašićevo sliko nepravilno orisal. Pašić je imel pomisleke le proti morebitni boljševiški propagandi v Jugoslaviji. Najnovejši dogodki so v Jugoslaviji pospešili misel, da se skoraj obnove stiki z Rusijo. Pri tem se ne izključuje možnost, da se Jugoslavija posluži posredovanja Nemčije, ki je z Rusijo v prijateljskih zvezah in ki vživa v Jugoslaviji mnogo simpatij. Preje bi bila ta pot malo verjetna, danes pa, ko so se odnosi med Francijo in Nemčijo bistveno izpremenili, ni nobene ovire za zblizanje z Rusijo preko Nemčije.

Moskovski list o tiranskem paktu.

Moskovska »Pravda« je prinesla o italijansko-albanski pogodbi obširen članek, v katerem izvaja v glavnem:

Ta pogodba o »prijateljstvu in obrambi« ni nič drugega nego dejanski protektorat Italije nad Albanijo. V imperijalistični borbi Italije za bazen Jadranskega morja in za hegemonijo v Albaniji in na Balkanu je Jugoslavija prisiljena, da se umika korak za korakom. Albanske finance, trgovina, administracija, vojska — vse to je že dejansko v rokah Italije. A najsi so bile pozicije Jugoslavije, ki jo podpira Francija, oslabiljene, vendar je bil Mussolini prisiljen, da je izvedel, predno je očito ustanovil protektorat nad Albanijo, velike priprave. Te priprave so izražene v izolaciji Jugoslavije na Balkanu, v italijansko-rumunski pogodbi in tesni zvezi z Bolgarijo. Razen tega je poskrbel, da »pokroviteljici« Jugoslavije — Franciji, v trenutku italijanskega skoka v Valoro ne bo mogoče razviti resne protiakcije. S tega vidika dobivajo italijansko-nemška pogajanja, dogodki in koncentracija italijanske vojske na francoski meji čisto drugo lice.

Balkanska konferenca v Parizu?

Pariz, 20. dec. Poučeni viri napovedujejo konferenco zastopnikov vseh držav, ki so interesirane na političnem položaju, ki je nastal na Balkanu po italijansko-albanskem paktu. Države bodo zastopane po svojih pariških poslanikih. Jugoslovanski poslanik dr. Spalajković, ki se je v zadnjem času mudil v Belgradu, se je že vrnil v Pariz. Za konferenco sta dali pobudo angleška in francoska vlada, ki se trudita, da se med Italijo in Jugoslavijo ohrani normalni odnosi.

Deželna avtonomija na Češkoslovaškem.

Praga, 20. dec. Pogajanja s Slovaki zastajajo; glavna ovira je imenovanje ministra za Slovaško. V vprašanju avtonomije se je Švehlova vlada zelo približala slovaškim zahtevam. Kakor poročajo poluradne »Moravske Noviny«, se namerava to vprašanje raztegniti na celo državo in rešiti sledeče:

Namesto že pripravljenih okrožnih odborov se uvedejo novi, preosnovani deželni odbori. Ustanove se štiri pokrajinske enote: Češka, Moravska s Šlezijo in Halčinom, Slovaška in končno Karpatska Rusija. Dosedanje deželne meje med Moravsko se odpravijo. Namesto prejšnjih deželnih zborov se osnujejo deželni zastopi, ki bodo imeli: na Češkem 90, na Moravskem 45, na Slovaškem 42 in v Karpatski Rusiji 22 članov. Dve tretjini članov bodo volili, eno tretjino imenujejo trgovske

zbornice, centralne zavarovalnice in kmetske zbornice.

Dalje se ustanove po celi državi okrajni zastopi, ki bodo šteli v okrajih, ki imajo do 40.000 prebivalcev po 14 članov, do 60.000 prebivalcev 26 članov in nad 100.000 prebivalcev 33 članov. Tudi v okrajne zastope se volita dve tretjini članov, eno tretjino pa imenujejo gospodarske organizacije. Aktivna volivna pravica se začne s 24. letom, pasivna s 30. letom. Deželnim zastopom bodo načelovali načelniki političnih deželnih uprav, okrajnim zastopom pa okrajni glavarji.

Zakonski načrt o novi deželni upravi predloži vlada parlamentu v začetku prihodnjega leta, volitve v deželne in okrajne zastope pa bi se vršile v septembru 1927.

—o—

Položaj v Nemčiji.

ZUNANJEPOLITIČNI VZROKI KRIZE.

Berlin, 20. dec. Državni predsednik Hindenburg je v soboto povabil na pogovor načelnike velikih meščanskih strank. Vendar so to le predpriprave za reševanje vladne krize, ki se je odgodelo do novega sklicanja državnega zbora dne 19. januarja 1927.

Glede sestave nove vlade prevladuje prepričanje, da bo to storil zopet centrum, najbrže s sodelovanjem socialistov in demokratov. Gotovo je, da v novi vladi ne bo ne sedanega notranjega ministra Kūla ne vojnega ministra Gefflerja, pač pa na vsak način sedanji zunanji minister Stresemann. Nepolitični krogi upoštevajo tudi kombinacijo s Stresemannovim kabinetom, ki bi v parlamentu nedvomno imel veliko večino. Vendar Stresemann, odkar je zunanji minister, dosledno odklanjal kancersstvo.

»Vorwärts« piše: Ker je centrum odklonil meščanski blok, sotajata samo dve možnosti: ali se bo vladalo s socialnimi demokrati ali pa se mora razpustiti državni zbor. — V tem slučaju — ako bi se razpisale nove volitve — bi

veljalo geslo: Za državno brambo ali proti njej. To bi dovedlo do velikih pretresljajev, ker ima armada vseeno močno zaslonbo v prebivalstvu. Tudi Centrumovo glasilo »Köln. Volkszeitung« naglašja, da Centrum sicer brez-pogojno zahteva reformo v državni brambi, toda narodna vojska kot taka mora ostati nedotakljiva.

Zanimivi so glasovi, ki trdijo, da so socialni demokrati povzročili vladno krizo v sporazumu s francoskimi levčarskimi strankami z namenom, da se izpodbije sestanek med Mussolinijem in Stresemannom, za katerega se je Italijanska diplomacija silno pehala. Po teh virih je izključeno, da bi novo vlado sestavil Wirth, ki je znan kot pristaš prijateljstva z Italijo, a ta politika je danes v Nemčiji nesprejemljiva.

Da se računa z dolgotrajno vladno krizo, priča okolnost, da se odpravlja zunanji minister Stresemann, čegar zdravje je zelo nezadovoljivo, v Egipt, kjer namerava ostati pet tednov.

sebnih šol in to navzlic protestom dijakov, katerim pošilja sv. Oče ob tej priliki svoj očetovski blagoslov. Nato se je sv. Oče dotaknil tudi vprašanja »Action française«, ki razburja duhove v Franciji. V tej zadevi je sv. Oče izjavil, da ni dovoljeno katoličanom izpostavljati, bodisi sebe ali druge osebe smerem in vplivu, ki so nevarni veri in morali. Papež izraža nato nado, da bodo francoski škofje prav tolmačili njegovo voljo in tako odstranili vse napačne razlage, kakor so one, ki jih ima list »Action française«. Končno je sv. Oče še izrazil svoje zadovoljstvo nad tem, da je Mussolini ušel atentatu.

Italijanska vojna razburjenost.

London, 20. dec. »Pressefunk« razširja govorico, ki kroži baže v angleških diplomatskih krogih, da je poveljnik italijanske pomorske baze v Maddalenii pred par dnevi ujel radio-brzojavko, iz katere je sklepal, da je med Italijo in Francijo izbruhnila vojna. Takoj je izdal povelje, da se je morje zaprlo z minami. O svojem ukrepu je poročal v Rim, kjer so ga opozorili na zmoto in ga pozvali, naj mine nemudoma zopet odstrani.

Beleške

△ Zagata. Ko so pri »Jutru« sestavljali sobotna poročila iz Belgrada, so bili v zagati. Poročati so namreč morali, da so se ves dan vršila pogajanja med Uzunovičem in mandatarji Jugoslovanskega kluba. Poročati o takih stvarih je »Jutru« nerodno, človek je v zagati. Kako se rešiti iz te zagate? Kako? Težko je! Po mučnem pretresanju se pa ta zagata kar prevlači na klerikalce in v nedeljo smo brali naslove: Klerikalci v mučni zagati... Klerikalci kot radikalna rezerva...

△ Prosto po »Jutru«: Jutrova lista za Ljubljano. Popoln poraz ljubljanskih samostojnodemokratskih zaupnikov. Boj med frakarsko (jutrovske) in malomeščansko strujo za kandidature v Ljubljani, se je končal s popolno zmago frakarske (bančne) klike nad ljubljansko organizacijo SDS. Tudi tu se je pokazalo, da se prvakarska klika prav nič ne briga za mišljenje preprostih pristašev stranke. Ljubljanski zaupniki SDS sploh nihče vprašal ni, kakšne kandidate hočejo imeti, ker določa take stvari edino očje omizje v kazini. Ko so se pa oglašili — čeprav nepozvani — šentpeterski zaupniki SDS in odločno zahtevali, da se postavi na listo njihov človek, ki je za stranko že veliko žrtvoval in, ki bi sicer že davno zbežali pred vednimi škandali in polomi, ki jih uganja jutrovska klika. Toda nič niso pomagale zahteve, nič protesti, »Jutro« je enostavno postavilo kandidate, ki jih je samo hotelo. Le tako se je moglo zgoditi, da na listi ni nobenega obrtnika, nobenega trgovca, med katerimi ima vendar malomeščanska SDS največ pristašev. Ljubljanski volivci si bodo to postopanje SDS zapomnili in temu primerno oddajali svoje glasove.

△ »Jutrove« laži. Laž in sicer gladka, debela laž, ta je tudi eno izmed bojnih sredstev »Jutrac«. Najbrže laži v nedeljskem »Jutru« so tele: »Skupni nastop SDS, NSS in pristašev bivše SKS«. Res je, da NSS ni več, pristaši bivše SKS pa so šli k radičevcem, k SDS nihče. Drugo laž je »Jutro« napisalo o sestavi naše liste za Ljubljano. Tam natolecuje, da so odločili samo duhovniki in škofija. V izvršilnem odboru SLS je en sam duhovnik, škofija pa ima pri sestavi naše liste toliko opravil kot pri postavljanju SDS kandidatov. Tretjo debelo laž je napisalo »Jutro« o naši listi sami, češ, da so na njej ljudje, ki pravično niso imeli opravka z reševanjem socialnih vprašanj. Bolj neumne laži se »Jutro« proti dr. Breclju, ustvaritelju Golnika in Invalidskega doma pač ni moglo znebiti. Laži in sicer najbolj neumne bodo torej edino agitacijsko sredstvo jutrovcev. Za nas je to dobro, ker vemo, da takim lažem nihče ne bo nasedel, žal in hudo pa je, da se s takim pisanjem diskvalificira naša javnost.

Konferenca Male antante ne bo?

Dunaj, 20. dec. Praški poročevalec »N. Freie Presse« javlja iz službenega vira, da praškim merodajnim krogom o neposrednem sklicanju konference Male antante ni nič znane. Prihodnja konferenca Male antante je nameravana za april 1927 in se bo vršila najbrže v kakem slovaškem kopališču.

Volivni uspehi v Budimpešti.

V Budimpešti, 20. dec. (Izv.) Štetje volivnih glasovnic za mesto Budimpešto (sever) je bilo večeraj končano. Izid volitev je sledeči: vladi naklonjene stranke — 3 mandate; kršč. soc. gospodarska stranka — 2 mandata; edinstvena stranka — 1 mandat; opozicionalci — levčarji 6, demokrati 3 in soc. demokrati 3 mandate.

V Budimpešti, 20. dec. (Izv.) Po uradnem poročilu je končni izid madžarskih volitev sledeči: od 245 mandatov pripada Bethlenovi vladni stranki 170 mandatov, Zichovi kršč. soc. gospodarski stranki 35, nestrankarski vladi prijazni 4, opozicionalci-desničarji 10, soc. demokrati 14, opozicionalci-levčarji 9 in nestrankarji-levčarji 3 mandate.

ČESKOSLOVAŠKA

SE NE POGAJA ZA KONKORDAT.

Praga, 20. dec. (Izv.) »Prager Presse« priobčuje, da je poblaščen izjaviti, da so vse vesti glede pogajanj za konkordat z Vatikanom, katere naj bi vodil olomuški nadškof dr. Prečan, gole kombinacije. Pogajanj, ki naj bi vodila do konkordata z Vatikanom, sploh ni.

NEREDNOSTI V AMERIŠKIH FINANCAH.

Newyork, 20. decembra (Izv.) Po depeši, ki je prišla iz Washingtona, se doznavajo, da je glavni kontrolor poročal predsedniku Coolidgeu o nekaterih nerednostih in nepravilnostih v državnih financah.

ZAKLJUČEK KONGRESA UNIJE SOVJETSKIH REPUBLIK.

V Moskva, 20. dec. Kongres Unije sovjetskih republik se je končal. Izvolil se je centralni svet, ki mu načeluje Tomski kot predsednik. Za tajnika je bil izvoljen Doga-dov.

KOMUNISTIČNA ZAROTA NA SPANSKEM.

Pariz, 20. dec. (Izv.) »Chicago Tribune« poroča iz Bordeaux, da so prišli 18. t. m. v Sant Andra na sled komunistično-anarhističnemu kompletu proti Primo de Riveri. Glavni zarotnik, ki je uslužben pri policiji, je bil takoj odstavljen od svojega mesta.

Kaj se godi doma

Zaključek vlaganja kandidatnih list.

Včeraj do 5. popoldne je bil zadnji rok za vlaganje kandidatnih list za oblastne skupščine pri pristojnih deželnih odnosno okrožnih sodiščih. Za mesto Ljubljano je bilo vloženih šest kandidatnih list, zadnja je radičevska lista z nosilcem dr. Josipom Hacinom na čelu. Za ostalih šest okrajev ljubljanskega deželnega sodišča je bilo vloženih 29 list, torej skupaj pri ljubljanskem deželnem sodišču 35 list s 135 kandidati in ravnotoliko namestniki. Z vložitvijo list je končana prva faza volivne borbe. Sedaj nastopi agitacija in časopisna borba, ki bo, kakor je sklepati, precej interesantna in ostra. Sodišče rešuje dalje mnogostevilne reklamacije. Volivcev za mesto Ljubljano je nekaj nad 13.000.

V nedeljo je bila pri deželnem sodišču vložena lista NRS. Kandidati so: nosilec dr. Vladimir Ravnihar, Peter Romayh, višji nadzornik drž. železnice, Josip Novak, delovodja, Josip Gagel, trgovec in Jakob Babnik, inštalater. Namestniki: dr. Ivan Modic, odvetnik, Ivan Bricej, mestni stavbenik, Pavle Dežman, strojni nadzornik, inž. Rado Kregar, profesor in Stefan Levak, delavec.

Dalje je vložila Zvonimir Bernotova socialdemokratska skupina svojo listo za okraj Radovljice. Kandidati so: Josip Moretti, uradnik OUZD na Jesenicah-Savi, Andrej Prešeren, tovarniški delavec, Gorje pri Bledu in Anton Znidar, tov. delavec Sava-Jesenice. Namestniki: Anton Thaler, tov. delavec, Javornik, Florijan Stanovnik, tov. delavec, Javornik, Ivan Jenko, posestnik, Javornik.

Včeraj dopoldne je Bernotova socialistična skupina vložila še dve kandidatni listi in sicer za mesto Ljubljano in za okraj Ljubljana-okolica. Za Ljubljano mesto so postavljene v tej listi naslednji kandidati: Zvonimir Bernot, urednik, Karel Kisovec, železničar, Janko Telban, uradnik OUZD, Josip Moretti, uradnik OUZD, in Josip Prijatelj, železničar v poklju. Namestniki: Lovro Klemenčič, poslovodja, Novomesto, Ivan Bizjak, čevljar, Šiška, Fran Ogris, krojač, Vič-Glince, Fran Kosec, klepar, Ljubljana, Jakob Dolničar, strojar, Ljubljana. Bernotovi so nominirali za čuvarje skrinjic v Ljubljani samo za nekatera volišča in sicer za V., VI., VII., XVII in XVIII.

Bernotovi so obenem postavili kandidatno listo za ljubljansko okolico. Nosilec liste je urednik Zvonimir Bernot. Kandidati: Vencel Malavašič, dimnikar na Vrhniki, Janko Čvajnar, klepar, Spod. Senica, Jakob Dolničar, strojar, Podsmreka, Fran Ogris, krojač, Vič-Glince, Matevž Zebavec, mizar, Zgornja Šiška.

Ob 3.45 popoldne je bila pri deželnem sodišču vložena zadnja kandidatna lista in sicer za mesto Ljubljana. Gg. Ivan Frelih, višji računski svetnik v pok. in posestnik v Ljubljani, ter Janko Vičič, zasebni uradnik v Ljubljani, sta vložila radičevsko listo. Nosilec te liste je dr. Josip Hacin, odvetnik v Ljubljani. Kandidati: Fran Peterca, posestnik v Ljubljani, inž. Alojzij Hrovat, univ. profesor, Anton Škraba, posestnik v Črni vasi, in Ivo Santic, državni uradnik (predsednik Kmetijske družbe in načelnik kmetijskega oddelka). Namestniki: inž. Milutin Debelak, obratovodja, Mihael Kozelj, posestnik v Ljubljani, dr. Drago Marušič, odvetnik, Ivan Remžgar, posestnik in dr. Dragotin Lončar, profesor v Ljubljani.

KANDIDATNE LISTE V MARIBORSKEM OKROŽJU ZA OBLASTNE VOLITVE.

1. Maribor (mesto): socialisti, gospodarski blok (SLS, radikali in Nemci), davidovičevci in radičevci, SDS.

2. Okraj Maribor levi breg: SLS, radičevci, socialisti, SDS.
3. Okraj Maribor desni breg: SLS, socialisti in komunisti, radičevci, SDS, Bernotovi.
4. Okraj Prevalje: SLS, socialisti, radičevci, SDS.
5. Okraj Sp. Lendava: SLS, hrvatski radičevci, slovenski radičevci, SDS, radikali.
6. Okraj Murska Sobota: SLS, hrvatski radičevci, slovenski radičevci, SDS, radikali, Franjo Zagorski.
7. Okraj Ptuj: SLS, socialisti, SDS, radičevci.
8. Okraj Ljutomer: SLS, radičevci, kršćansko socialna zveza, SDS, socialisti.

France Klemen končno prijet.

Zadnje dneve so se pojavili skoraj vsako noč vlomilci v gostilne in trgovine po vaseh, ki spadajo pod varnostno kontrolo orožniške postaje na Brezovici. Način vloma in stvari, ki jih je držni, že izvežbani vlomilec odnesel seboj, so varnostne organe ki poznajo rutine in običaje posamihi proslulih vlomilcev, silile k logičnemu sklepu, da je moral te vlome izvesti eden in isti človek in sicer profesionalni vlomilec, tolovaj France Klemen, ki se, kadar je na svobodi, preživlja edinole z vlomilci, ne da bi kdaj v svojem življenju izvrševal kak pošten poklic. Klemen se je pojavljal nocoj na tem mestu, a naslednjo noč daleč v drugem nasprotnem kraju, ter je tako vedno skušal zabrisati svoje sledove pred zasledujočimi ga orožniki. Prebivalstvo okoli Brezovice je bilo zadnje dni v vednem strahu, da jih ne poseti ponoči drzen vlomilec. Osobito na samem stoječe trgovine, gostilne in kmetije so vsako noč računale, da jih ponoči okrade France Klemen.

Čudne navade vlomilčeve.

Vlomilec je pri vseh zadnjih vlomih postopal na isti način. Prišel je v trgovino skozi okno ali pa si je priboril vstop v trgovino ali gostilno skozi glavni vhod s tem, da je vrata odpiral s ponarejenim ključem ali vitrihom. Ko je prišel notri, si je najprej privoščil dobre salate ali kislega zelja. Tako je n. pr. pri vlovu v Lenarčičovo gostilno na Logu pri Brezovici vzel s kadi kislo zelje, nato je poskal v shrambi olje in nekaj čebule. Pripravil si je njemu priljubljeno jed s koščkom kruha. Klobase je skoraj pustil v nemar. Pri Lenarčiču je celo pustil na miru lepo maslo. Ko se je pokrepčal, je šel na svoj poklicni vlomilski posel. Pobral je samo stvari, ki jih je lahko odnesel, dokim se za druge vrednejše predmete ni zmenil. Tako je pustil na miru več tisoč vreden transmissijski jermen, ki ga je našel prejšnji petek ponoči pri vlovu v pisarno Parne opekarne d. d. v Kozarjih. Tu je vzel iz pisarne samo svinčnik, koledar, beležnico in nož. Vlomilec France Klemen je beli dan večinoma preživel in prespal po kozolcih, šupah, skednjih in hlevih, prav dobro skrit in zarit v seno, da ga ni mogel nikdo opaziti. Skušal si je nabaviti tudi razne posode za kuhanje živeža. Pred vsem pa je Klemen osredotočil svojo pozornost na denar in razno obleko.

V noči od petka na soboto je Klemen posetil Kozarje ter tam vlomil pri Andreju Dolinarju in Tereziji Vrhovec in končno pri opekarni. Tu ni imel zaželenega uspeha. Odnesele je pri Dolinarju le dragocen, nov kožuh, ki so ga pri aretaciji našli pri njem.

Orožniki zasledujejo Klemena.

O vlomih v Kozarjih je bila obveščena takoj orožniška postaja na Brezovici, ki je stacionirana poleg železniške postaje. Orožniška patrulja je vso soboto naporno in neprestano zasledovala Klemena. Prebrskala je vse sumljive ktičke, skrivališča in gnezda, kamor se običajno zatekajo sumljivi elementi. Zaman. Klemena ni bilo nikjer. Skušal jim je štrečno zmešati. Dočim so orožniki s poveljnikom postaje Josipom Pelanom zasledovali Klemena v

rad tiskanega. Fara za faro zaživi pred nami in pokojni Ivan Cankar je ure in ure brskal po teh imenikih in iskal primernih imen za svoje povestne junake. Družba sv. Mohorja šteje letos 1502 dosmrtnih udov in 44.687 letnih udov, skupaj tedaj 46.189, torej napram lani 8096 več. Lep in razveseljiv je ta napredek, vendar Družba ne sme mirovati; čim več članov bo imela, tim boljše in več knjig bo lahko izdajala, tem več bo lahko storila za slovenski narod.

Finžgarjev »Kolednik« je urednikova izpoved; pregled njegovega težkega dela in opis njegovih sotrudnikov s slikami. Zelo zanimiv članek kaže pri vsaki besedi, da je Finžgarjev: krepak, klen in jednat.

Dobri slikal kraljice Marije v slov. narodni nosi in prestolonaslednika Petra zavzemata strani 140. in 141. Prav je, da na ta način širi Mohorjeva družba ljubezen do naše narodne dinastije, pa smo tudi zares ponosni, ko diči naša narodna noša prvič člane kraljevske hiše.

Nekaj novega in posebnega je spis Silva Kranjca »Kaj nam pripoveduje kalendarji?« Pratikla (kalendarji) je namreč urejena tako, da prinaša na levi strani pregled meseca po dnevih in svetnikih, na desni strani pa nedeljske evangelije in iz njih posnete jedrovite sentence ter prazen prostor za zapiske. Na obeh straneh spodaj pa ima najvažnejše podatke iz naše zgodovine, literature itd. Ti podatki raznih obletnic in jubilejev, bitk in smrti ožive po Kranjčevem članku, ki je kras-

Opozorjamo Vas že danes na božično številko Slovenca

Zaradi znatno zvišane naklade in izredne obsežnosti bo ta številka najbolj prikladna

za trgovsko in obrtniško reklamo

Poslužite se je! Ne bo Vam žal!

Oglasi za božično izdajo se sprejemajo do četrtega popoldne

Kozarjih, se je ta v noči od sobote na nedeljo pojavil na ravno nasprotnem kraju v Vnanjih in Notranjih Goricah. Od poizvedovanj in patroliranja utrjeni so se orožniki v soboto vrnili pozno v noč na svojo postajo v Brezovico. Kar so okoli 2 zjutraj v nedeljo prejeli po telefonu državne železnice iz postajališča Notranjih Goric obvestilo, da je ravno kar najbrže France Klemen izvršil tam več vlovov. Orožnika Miha Lukan in Anton Hiti sta takoj pohitela na mesto vlovov.

Vlomilci v Vnanjih in Notranjih Goricah.

Kmečka fanta, posestnikova sinova Peter Kucler in Anton Zdešar, stara okoli 20 let, sta v soboto vasa v bila pred Zdešarjevo hišo, ki se nahaja nasproti hiše trgovca Valentina Erbežnika v Vnanjih Goricah. Okoli 1 zjutraj v nedeljo sta pri luninem svitu opazila, kako se klasi neka sumljiva srednje velika človeška postava okoli Erbežnika. Bila sta pozorna. Videla sta, da je neznan človek mahoma izginil skozi okno v prodajalno. Takoj sta opozorila na ta nočni poset gospodarja Valentina Erbežnika, ki je spal v gorenjih prostorih svoje hiše. Zaklicala sta glasno: »Tine! Tine!«... Vlomilec, ki je že lomastil po prodajalni, je postal na ta klic pozoren. V največji naglici je vzel iz prodajalniškega predala okoli 600 dinarjev gotovine ter urno skočil skozi okno, skozi katero se je priplazil notri na ta način da je odstranil železno omrežje in razbil zunanje in notranje okno. Vlomilec je v divjem begu bežal izpred Erbežnikove hiše kar tja na polje čez njive in travnike. Drugi dan je sled za njim vodila proti Notranjim Goricam.

Po deloma neuspelem vlovu pri Erbežniku France Klemen ni hotel počivati, marveč je skušal ostalo noč ob jutranjih urah izrabiti še za vlome v Notranjih Goricah. Tu si je najprej ogledal gostilno Valentina Dolinarja. Vrata je odprl z vitrihom in prišel v kuhinjo. Prižgal je luč ter začel ogledovati kuhinjo in gostilniško sobo. Etabliral se je drugače kar v veži pri pivski mizi. Poleg kuhinje je sobica, kjer je spala 16 letna Marija Kozjak, dekla pri Dolinarju. Revica se je strašno ustrašila postave vlomilčeve, ki je lomastil in stikal po vseh shrambah. Tako se je prestrašila vlomilca, da se je skrla pod odejo in ni preje prišla do sebe, dokler ni Klemen izginil. Klemen si je pri Dolinarju privoščil večerjo. Na mizo v veži si je prinesel porcijo pesnate salate. Dobil je tudi dve klobasi, nekaj kruha in končno si je iz omare privoščil še lonček dobre smetane. Ko se je navečerjal, je začel čitati časopise. Nato je pogledal po predalih ter dobil okoli 500 Din gotovine... Končno je izginil... Marija Kozjak pa je nato poklicala gospodarja, ki je začel zasledovati vlomilca.

Po končanem poslu pri Dolinarjevih je odšel Klemen še k gostilničarju Ivanu Mraku. Skozi svinjski hlev, ki je prizidan k hiši, je prišel v kuhinjo. Ropot pa je slišal pastir, ki je odvezal psa. Ta je začel lajati in skakati proti kuhinji. Klemen jo je moral popihati.

Orožniki, kmečki možje in fantje so v nedeljo ves dan zasledovali vlomilca. Vsi so bili prepričani, da jih je posetil v obeh Goricah prosluli Klemen. Vse zastoj. Klemen je izginil kakor kača.

Težka borba z vlomilcem.

Nasproti gostilne g. Ivana Lenarčiča v Logu pri Brezovici, kamor je Klemen vlomil pretekli teden, se nahaja prodajalna Alojzija Tonija, vpo-kojenega orožnika. V nedeljo okoli 10 ponoči je Lenarčičeva žena Marija opazila, da se okoli prodajalne smuka neznan srednjeveliki človek, ki je opazoval prodajalno. Žena je opozorila moža in ta trgovca Tonija. Tujec je opazil, da so postali nanj pozorni domačini ter jo je urnih krač popihal v smeri proti Vrhniki. Alojzij Toni in Ivan Lenarčič za njim na kolesih. Razvil se je pravi lov in dir. Pri Stari Šrangi sta dohitela tujca okoli kolesarja. Tujec jo je v divjem teku krenil s ceste na travnike. Vrgel je od sebe nahrbtnik in kožuh. Alojzij Toni ga je dohitel in skušal prijeti. Udaril ga je močno, da bi ga oamnil. Sprijela sta se in padla na tla. Toni je prijel Klemena za vrat. Bila je srdita borba za svobodo. Klemen je Tonija ugriznil v prst. Ivan Lenarčič je prihitel prijatelju na pomoč. Sama ga nista mogla ukrotiti, zato sta klicala vaščane v Stari Šrangi na pomoč, ki so takoj prihiteli njima v pomoč. Klemena so nato zvezali z močno vrvjo. Železniška postaja je nato telefonično obvestila Brezovico, naj pridejo orožniki v Log, da je tam že prijel drzni vlomilec France Klemen. Orožnika Miha Lukan in Anton Hiti, čeprav še izmučena sta takoj odšla v Log ter prevzela v svoje varstvo rokovnjača Klemena. Okoli 2 v ponedeljek zjutraj sta ga pripeljala na orožniško postajo na Brezovici. Tu se je pričelo zasliševanje, ki je trajalo brez odmora od 2 do 8 zjutraj. Klemen je čisto priznal vlome, glede katerih so bili podani tehtni dokazi, dočim je druge vlome odločno tajil.

Med drugim je Klemen priznal, da je vlomil v vilo g. Josipa Knafliča v Gameljnah. V nahrbtniku, ki ga je namreč nosil seboj, so našli razne predmete, last g. Knafliča, tako piščalko za jerebice. O puški noče Klemen ničesar povedati.

Včeraj dopoldne so orožniki Franceta Klemena močno vklepanje pripeljali v Ljubljano ter ga izročili jetnišnici deželnega sodišča. Klemenov prihod v zapor je povsod vzbudil največjo senzacijo. Vsi zločinci, tatovi, vlomilci in druga zločinska družina so včeraj ves dan govorili samo o Klemenu...

Nov požar na Gorenjskem.

Na Gorenjskem skoro ne mine dan brez požara. Na kvaterni petek dne 17. t. m., ponoči je zopet gorelo. Topot je prišla na vrsto Zgornja Dobrava pri Kropi. Pogorela je Koširjeva hiša. Gasilci so prihiteli iz Mošenj, Kamne gorice in Kropa. Svojo nalogo so sicer vršili požrtvovalno, toda radi pomanjkanja vode je hiša pogorela do tal. Hiša je bila zavarovana za majhno vsoto. Sumi se, da je zažgala zlobna roka. Po listku je bilo napovedano, da bo Dobrava gorela 3. decembra. Čisto po fašistovski! Vaška straža se organizira.

Ljudstvo je silno razburjeno. Treba bo prijeti vsakega sumljivega človeka, da se ti rokovnjači iztrebijo. Po vaseh srečujejo ljudje sumljive tujce, ki obračajo pažnjo na zavarovalne tablice, kjer jih imajo nabite na vidnem mestu. Sumljivi so posebno ljudje, ki se izdajajo za razne agente. Ljudje

sa. »Lučka« kar vptje po tem, da pride v naše šolske čitanke; to enkrat ni narejeno papirnatu mladinsko čtivo, ampak živa beseda pesniške duše.

Dr. Debevčev članek obravnava v poljudni besedi ljudsko morilko jetiko in je zelo koristen in potreben informativen spis.

V poglavju »Slovenci v tujini« so obdelani letos Slovenci v Franciji in v Nemčiji. Prav in dolžnost je, da vseslovenska Družba sv. Mohorja opozarja vso leto svoje čitatelje na Slovence, ki žive raztreseni po svetu. Letos Francija in Nemčija, drugo leto Egipt in Amerika itd. Bomo vsaj vedeli kje smo in koliko nas je! Kako veliki narodi pazijo na vsakega svojega člana križem sveta! Mi smo to doslej preveč zanemarjali.

Spis »O davkih« je aktualen, poljudno informativen, služil bo kmetu in gospodu, ker vsakogar žuli čevlji na istem mestu. »Katoliški razglednik« je prav zanimiv. Obravnava razmere v Mehiki, Ameriki in Evropi in prinaša zelo zanimive verskokulturne novosti. XXVIII. evharistični shod v Chicagu nam v slikah na strani 200 in 201 da šele doumeti ogromne evharistične manifestacije in nezlomljivo moč katoliške vere. Za naše poljedelce pa bo statistični članek »Obdelana zemlja in pridelki leta 1924 v Jugoslaviji« nad vse zanimiv. Sedaj bomo šele vedeli, kako obširna so naša polja, koliko pšenice, koruze, fižola, sadja pridelamo. Koliko pri nas, koliko v Srbiji. Te številke nam bodo v spodbudo in premišljeva-

Koledar družbe sv. Mohorja za leto 1927.

Letošnji koledar Mohorjeve družbe je lepa knjiga. Knjiga pravim, in koledar, ker 256 strani velike četvorke ni kar tako in v knjigo-trštvu bi stala ena sama taka knjiga, kot je koledar, vsaj še enkrat toliko, kolikor daš za širi Mohorjeve knjige. Sicer res ni koledar tiskan na finem papirju, ker Družba mora računati in zopet računati in dobra gospodinja obrne vsak dinar, preden ga izda za svilen obleko, če s platneno prav tako shaja. Zato se bo Družba očitka, da je vzela za koledar manj fin papir, prav lahko otrešla, pri tem pa pokazala na svoje premoženje v Celovcu, ki je, žal, za njo za sedaj mrtev kapital. Brez glave siliti v dolgove pa ni modro, fondov in subvencij pa Družba tudi nima.

Zunanja oprema koledarja je delo akademske slikarice ge. Helene Vurnikove, ki je simbolično narisala naslovno stran in opremila vsak mesec s pomenljivim nadglavjem. Želeti bi bilo svetel ovojni papir, da bi narodne barve prišle do veljave. Za koledarjem sledi abecedni pregled vseh bolj običajnih svetnikov in godov, poglavje, ki bo služilo marsikomu in marsikdaj. Po daljšem odmoru se je Družba aletos odločila, da izda zopet Imenik Mohorjanov. To pa na mnogostransko, skoro lahko rečemo vseobčo željo. Je to najboljši naslovnik in človek je že tako ustvarjen, da se vidi

na zgodovina slovenskega naroda, kot nalašč za predavanje v društvih. V poljudni besedi obravnava vsa tozadevna poglavja »Slovenci pridejo pod nemško nadoblast«, »Srbsko carstvo in njegov propad«, »Turška sila in puntic«, »Naši veliki možje«, »Jugoslavija ali smrt«, »Vlastni državci«, itd.

Ves koledar je mišljen kot nekaka čitanka za ljudske visoke šole. Tu najdeš vse v kratkih jednatih člankih. Praznega besedičenja med temi berilnimi sestavki ni. Zabava in pouk, pesem in povest, tehnika in literatura vse na kratko in jedrnat. »Zarika in Solnčica« izpod peresa Lee Faturjeve je psihološko poglobljena in snovno motivirana istoimenska narodna pesem v sedmih poglavjih. Aparten turški kostum in južni kolorit povesti je znalo pero pisateljice ob koncu strniti v harmonsko izbrano apoteozo naše nove domovine. Sledi interesantno, ilustrirano poglavje o radiofoniji, ki seznanja bralca s to naj-novejšo tehniško pridobitvijo naših dni.

Komarjeva »Lučka« je spis, namenjen otrokom in mladini. Je biser v naši povestni literaturi. Kratek, jednat slog; sijajna, malobesedna karakterizacija oseb; zanimivo obdelana dasi ne iskana snov; zbit, rekli bi lakonsko brzogovorni dialog, ki je vprav zgostčen; niti ene besede, ki bi presegala duševno obzore otroka-bravca; zanimivo, novo, odsekano pripovedovanje in originalno pojmovanje najbolj vsakdanjih razmer in lepe ilustracije Hinka Smrekarja, to so vrline tega lepega spi-

so rajburjeni in pravijo, da bodo s takimi elementi sami obračunali. Ravno zadnje dni so orožniki prijeli nekega sumljivega človeka s kolesom. Okrajno glavarstvo pa prizadeto prebivalstvo prosi, da pomnoži varnostno službo in stori vse, da se požigalska zalega čimprej izsledi!

Iz Jesenic nam poročajo: Dodatno k našemu poročilu od 15. t. m. o požaru pri nas moramo še dostaviti: V bližini pogorišča so otroci na drugo električne napeljave našli pritrjen listek, na katerem je baje stalo, da bo na Jesenicah še gorelo. V petek 17. t. m. pa so zopet dobili dva taka listka in sicer na Javorniku. Tam pravijo zločinci, da mora vsa Murava (to je tam, kjer je pretekli ponedeljek gorelo) pogoreti. En tak list ima orožništvo v rokah. Razume se, da je prebivalstvo v silnem strahu.

Dve težki nesreči.

Zadnjo soboto sta se zgodili v Središču in okolici dve težki nesreči. V trgu Središče je cepil drva Rudolf Štebily. Pri sekanju mu je izpodletela sekira ter mu odletela z vso močjo in z ostrino v koleno. Štebily je dobil težko telesno poškodbo in je njegova noga v nevarnosti. — Na graščinskem v Godencih pri Središču so podirali kmetije hraste, katere so dobili od ormoške graščine potom agrarne reforme. Eden od podiračev je pri izpodkopavanju velikega hrasta premalo pazil na okolico in ni pravočasno opozoril drvarjev družine Kocjan, ki so trebili v bližini grmovje. Izpodkopani hrast se je nagnil, zabreščal, nakar sta sin in hči Kocjana še pravočasno odskočila, 65 let stari oče Ivan Kocjan se je na begu spodtaknil in na tleh ležečega je hrastova veja smrtno nevarno poškodovala na hrbtenici, ledvicah in želodcu. Stari Kocjan teh težkih poškodb ne bo prebolel.

Aretirani žeparici.

Na mariborskem trgu so se zadnje čase začele množiti žepne tatvine. Policija je radi tega posvetila trgu posebno pozornost in ob sredah ter sobotah, ko je vrvenje največje, vrši stalno službo več detektivov. Preteklo soboto sta dva detektiva opazila dve tatlici, ki sta se sumljivo rinili v največjo gružo. Pri neki mesarski stojnici sta okradli kmetico Roguša iz Vuzenice. Detektiva sta tatvino opazila ter eno tatlico — neko Frančiško Šikare iz okolice Zagreba, aretirala, dočim se je drugi posrečilo, izginiti med ljudmi. Detektiva sta sumila, da bo gotovo odpotovala iz Maribora z vlakom ter sta jo šla čakati na kolodvor. Opoldne je tatlica v resnici prišla na kolodvor, toda že od daleč je opazila, da jo pričakujejo ter je zopet pobegnila. Policija pa ve, da oni, ki se boje aretacije, po navadi vstopajo na vlak v Hočah. Detektiva sta se s prvim vlakom odpeljala v Hoče ter se skrila na postaji. Kakor bi bila naročena, je popoldne točno primahala na kolodvor žeparica, vsa vesela, da je tako srečno odnesla pete iz Maribora. — Ko pa je kupovala vozni listek, sta se ji moža postavile približala ter jo aretirala. Mesto v Zagreb, je morala potovati nazaj v Maribor, kjer so spoznali v njej Cecilijo Kunst, ki je skupaj s Frančiško Šikaro znana žepna tatlica. Sedaj bo menda na trgu mir, ker gre večina tatvin na njun rovaš.

Dva vloma.

V noči od nedelje na ponedeljek sta bila izvršena dva predrzna vloma, ki se pa vlomilec mista posebno izplačala. Po noči je bila policijska iz tovarne »Mirim« obveščena, da je tam izvršen vrom. Stražniki, ki so prišli na lice mesta, niso našli nikogar, nihče, tudi čuvaj ni vedel kaj o tatvini ter o telefoniranju, pač pa je pošta v resnici potrdila, da je klicala policijsko številko tovarne Mirim. Zjutraj so ugotovili, da je bil vrom v resnici izvršen. Vlomljeno je bilo v tri pisalne mize in storilci so odnesli okrog 900 Din raznega drobiža. — Drugi vrom je bil izvršen v carinarici. Skozi odprta vrata pisarne so vlomilec prišli v blaginjsko sobo ter odnesli iz pisalne mize 800 Din.

nje! Le v delu je napredek. Poglavlje »Naši življenjski prinaša nekrologe komponista Antona Foersterja, pisatelja dr. Frana Detela in letalca Iva Šumana. Nad vse zanimiv, za marsikoga nov, gotovo pa za vse potreben je članek »Obveznost službe pri vojski« kraljevine SHS, ki nas v kratkih besedah, a izčrpno, pouči o vsem, kar moramo vedeti o služenju pri vojakih.

Šarabonov »Po svetu okoli« je živahno pisan pregled najnovejših dogodkov po svetu, ki v poljudni besedi podaja pregled vseh sodobnih vprašanj. Zelo dober je članek »Pouku in zabavi«. Brali ga bomo še in še. Da je tudi Ugankar dobil svojo stran, je čisto v redu. Glasnik Družbe sv. Mohorja nam obeta za prihodnje leto kar osem knjig, štiri za 20 Din, ostale štiri pa za doplačilo. Naj si jih vsak ogleda v Glasniku in naroči.

»Wer Vieles bringt, wird Manchem etwas bringen.« pravi Goethe v Faustu. In te besede veljajo tudi za letošnji koledar. Še pesmic ne manjka, Kunčič, Turšič, Pogačnik, in drugi so prispevali pesmi, ki knjigo poživijo in jo napravijo bolj raznovrstno. Je res izbrano čtivo: znanstveno, zabavno, gospodarsko, poučno. Pa nič površnega, vse je strokovno, za kar jamči jo imena avtorjev. Nekako pratiko napraviti, lehkotno, drobižarsko, že se gre, a neke vrste poluvebinsko in ne pretežno čitanko v okviru ljudske visoke šole, je težje. Uredniku Pinžgarju je to prav dobro posrečilo in dasi so mu to čitanko spisal drugi, je vendar koledar idejno njegovo delo. Le še takih koledarjev nam daj Družba sv. Mohorja! A—A.

Dnevne novice

★ **Položnice za obnovo naročnine** prejmejo vsi cenj. poštni naročniki v jutrišnji (sredini) številki. Naj se je poslužiti vsak čim prej, da si zagotovi redno prejetje lista tudi po novem letu.

★ **Pripombe k zadrugi statistiki.** V statistiki, ki jo je objavil »Ilustrovani Slovenec«, so navedene vse slovenske zadrugne zveze in število včlanjenih zadrug po stanju koncem 1. 1925. Med njimi izkazuje Zadruga zveza v Trstu 136 članic. V tem številu je pa obsežen tudi 45 hrvatskih zadrug v Istri. Potemtakem šteje Zadruga zveza v Trstu le 91 slovenskih zadrug, oziroma je pri vseh zvezah včlanjenih 1124 slovenskih zadrug. Ako se prišteje še približno 80 neorganiziranih zadrug, znaša število vseh slovenskih zadrug po stanju koncem 1. 1925 približno 1205, od tega v Jugoslaviji okoli 910, na Primorskem 252, na Koroskem 43.

★ **Zrtev tihotapstva.** V bližini Starega broda pri Muri so v noči od 17. na 18. t. m. zalotili naši obmejni organi posestnika Franca Sinebuerja iz Lichendorfa, ko je ravno skušal prepeljati v čolnu 20 kg saharina na našo stran. Sinebuer je takoj, ko so ga zalotili pri tihotapstvu, vrgel saharin na breg, pri tem pa je skušal sam s čolnom pobegniti. Straža je streljala za njim; strel je zadel Sinebuerja v stegno. Poleg tega mu je bila prestreljena še žila odvodnica. Ranjenec je imel še toliko moči, da je prišel do avstrijske strani, kjer je pa radi izkrvavitve izdihnil. — Isti dan so prišli ob meji znano tihotapeško družbo Kaube, Ferk in Toplak iz Čeršaka. Vsi trije so znani tihotapci.

★ **Promoviral je za doktorja vsega zdravilstva** na graški univerzi 18. t. m. g. Joško Fischer, sin pokojnega nadučitelja v St. Pavlu pri Prebolu.

★ **Nova lekarna v Prevaljih.** V Prevaljih je otvoril novo lekarno magister phar. g. Fordanič. Lekarna je bila v tem velikem industrijskem kraju že skrajno potrebna. Nova lekarna je najmodernejša opremljena.

★ **Dva slučaja smrti.** V Pljuju v bolnici je umrl Janez Brumen iz Zagorskih zasadov, župnija Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Pred par meseci se je ranil s sekuro na nogi. Prepozno se je podal v bolnico. Da bi mu rešili življenje, so mu odrezali nogo, a je umrl kljub temu. Rajni je bil zvest naročnik krščanskega časopisa. — V ugledni Janžekovi hiši v Gaberniku zgoraj omenjene župnije je umrla stara mati Elizabeta Zagoršek v starosti 83 let.

★ **Požar je izbruhnil pri Vičarju na Rotmonu** pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah in povzročil zelo veliko škodo. Komaj so preprečili sosedje in gasilci, da ni upepelil ogenj gospodarskega poslopja.

★ **Notenje slovenskih drv.** Lesna trgovina Branka Milosavljeviča v Nišu je izdala reklamni letak, v katerem javlja, da je pričela prodajati tudi drva in naglašja, da ima v zalogi (lagerju) drva odlične kakovosti iz naših planin, stoda ne iz Slovenije.

★ **P. n. trgovci, obrtniki in industrija!** Spomnite se za božične praznike slepih, nahajajočih se v veliki bedi, s kakršnimikoli darovi. Milodare (v blagu ali denarju) sprejema pisarna Podpornega društva slepih, Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Božična darila

primerna in ugodna, v radost in veselje svojim dragim dobite poceni pri

Oblačilnici za Slovenijo, Ljubljana

Pogreb † Alojzija Breskvarja.

Zopet je zakrila črne zemlje odeja enega izmed naših, ki je bil sicer neznan širši javnosti, zato pa nič manj zaslužen delavec tudi na narodnem polju. — Pokojni Breskvar, upokojeni sodni uradnik, ki smo ga v dolgem sprejemanju v nedeljo spremili k večnemu počitku, je bil eden izmed najstarejših Ljubljančanov. Dosegel je starost skoro 80 let. Pristen Trnovčan — Cibrov Lojze — poln šegavosti in humorja, ljub družabnik, ni nikoli bil v stanu koga razžaliti. Lahko rečemo, da ni imel neprijetelja, kaj še sovražnika. — Kot dober priatelj naše stranke in zvest dopisnik »Slovenca« zasluži blagi pokojnik, da mu posvetimo teh par vrstice.

V mlajših letih — pa tudi že kot prileten mož je bil vnet pevec, in še potem, ko se mu je približala jesen življenja, je rad zapel v poštenu družbi. V Trstu je bil svoj čas zvest član pevskega društva »Hajdrih«, v Ljubljani mnogoleten član »Slavca«. Zato mu je pevski zbor prijatelj — večinoma članov »Slavca« lepo zapel v slovo dvoje žalostink. Saj jih je zaslužil. — Udejstvoval se je tudi pred več nego 35 leti pri slovenskem gledališču (Dramatičnem društvu), dasi ne na deskah, ki pomenjajo svet, ampak v zato nič manj važni vlogi pred odrom — v vlogi suflerja. Marsikak igralec bi bil »padel« iz svoje vloge brez njega.

Možu poštenjaku — vernemu kongreganistu ohranimo trajen in časten spomin! Njegovim ostalim pa naše iskreno sožalje.

★ **Samomor ali nesreča.** V torek, 14. decembra, je odšla z doma na Gračnici pri Rimskih toplicah 31 letna Marija Logar, žena bivšega trboveljskega stražnika Matevža Logarja. Ker ni od zgoraj omenjenega dne o njej nobenega glasu, se sumi, da gre ali za smrtno ponesrečenje ali pa samomor.

★ **Pretepi radi dijaških kap.** Poročali smo, da je reška policija prepovedala dijakom nositi nove kape. V nedeljo je radi te prepovedi prišlo na Reki med dijaki in italijanskimi fašisti do šestih spopadov. Nekemu dijaku so skoro izbili oko. Radi tega gre s Sušaka na Reko zelo malo ljudi, ker se bojijo incidentov. Nekateri dijaki, ki stanujejo na Reki, si sploh niso upali domov. Spor radi dijaških kap je tako oster, da se je bati resnih izgrediv.

★ **Neizprašana šoferka povzila vojaka.** Blizu zagrebske pivovarne je zadel v nekega vojaka avtomobil, katerega je vodila 17 letna S. Ključec. Vsled sunka je vojak padel. Z levo nogo je udaril v rob hodnika in si jo zlomil. Z istim avtom so ponesrečenca prepeljali v bolnico. Ugotovili so, da Ključec ni izprašana šoferka in bi tedaj ne smela šofirati.

★ **Samomor Novomeščana v Zagrebu.** V nedeljo se je z vojaško puško ustrelil 20 letni paznik finančne straže Jožef Kosoglav iz Novega mesta. Kroglja mu je prodrla desno stran prsi, na hrbtu izstopila in se zarila v strop. Nesrečnež je bil takoj mrtev. Samomor je napravil na ta način, da se je sklonil čez puško in jo sprožil.

★ **V Savo je skočila.** V Zagrebu je skočila v Savo neko dekle s samomorilnim namenom. Dva delavca sta jo opazila, da jo je nesel tok ob bregu. Posrečilo je jima je, da sta jo nezavestno rešila iz valov. Na stražnici se je ogrela. Ko se je zavedla, je pričela jokati. Rešilni avto jo je odpeljal v bolnico, kjer je povedala da se piše Albina Kršul in da je skočila v vodo, ker ji je njena službodajalka po krivici očitala ljubavno razmerje.

★ **Veliko izgubo na denarju in zdravju** pomeni uživanje prave kave. Ne samo, da nima kava nič redilnega v sebi, uničuje celo organizem. In vse to je treba še drago plačati. Da popravijo vsaj nekoliko izgubo, privadajo gospodinje pravi kavi žitno kavo. S tem je zmanjšal izdatek, hranilna vrednost pijače je pa povečana. Razumne matere grede še dalje: predvsem otrokom ne kuhajo nič prave kave, in spretna kuharica zna pripraviti celo odrasle, da je mogoče tudi iz same žitne kave pripraviti okusen zajutrek. Ni pa vseeno, kakšno žitno kavo uporabljamo. Kakor ni vseeno, če so čevlji iz telečjega, kozjega ali konjskega usnja in tudi ne, če je kruh pšeničen, ržen ali ječmenov, prav tako je razlika med žitnimi kavami. Kdor bo vse to premislil, se bo odločil samo za rženo kavo, ker ima največ redilnosti. Izbral bo rženo Ziko, ker je baš Zika pripravljena po posebnem tehničnem postopku tako, da je mogoče s kuhanjem izločiti iz nje prav vse hranilne vrednote. Pazite zato pri nakupu na znamko Zika!

★ **Ito — zobna pasta najboljša.**

★ **Se je čas,** da si nabavite za božično ali novoletno darilo priznano prvovrstno in karski zadrugi v Ljubljani, Kongresni trg 2. najcenejša čipkarska dela pri Osrednji čipkarski zadrugi. Čevlje za male noge št. 35, 36 in 37, več tisoč parov možnih, solidnih in trpežnih, prodaja tovarna Peter Kozina in Komp. Tržič v svojih lastnih trgovinah Ljubljana, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1, po povprečni ceni Din 145.—, dokler ta zaloga traja.

★ **Specijalec za gg. duhovnike** so ravno kar došli nepremoljivi Hubertus-plašči iz velblodske dlake. — Krasne črne suknje vedno na zalogi pri tvrdki F. Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19. 8350

Ljubljana

25 letnice svojega službovanja kot ravnatelj knjižarne Kleinmayer & Bamberg je praznoval te dni g. Herman Hrovat. Čestitamo!

Opozarjamo na predavanje dr. F. Logarja o ustroju naših samouprav, ki bo danes zvečer ob 8 m. v Akademskem domu (Miklošičeva 5). Starešine in akademiki vabljeni, gostje, ki se zanimajo za predmet, dobrodošli!

Šola brez učitelja. Poroča se nam: Skoro štiri mesece je že preteklo od začetka šolskega leta, a 4. razred meščanske šole na Prulah še sedaj nima učitelja za slovenščino, zemljepis in zgodovino. To so za nas trije važni predmeti. Kako bodo podkovani ti dijaki v teh predmetih, si lahko vsakdo misli. Prosimo merodajne faktorje, da se zavzamejo za to stvar in čim prej nastavijo učitelja za te predmete, saj se vedno poudarja, da imamo v Sloveniji preveč učiteljev. Kje pa so?

Svetovni potnik. Včeraj je dospel v Ljubljano svetovni potnik in raziskovatelj Azi-

Najizdatnejše božično in novoletno darilo je oblačilno blago

Najugodnejši in najcenejši nakup v novi trgovini

A. POTOVAR, — Ljubljana
Vodnikov trg 2 (na „trgu“).

Še je čas,

da si zagotovite pravico do zadnje nagradne tekme pri »Slovenca«!

Skrbite, da boste imeli dne 31. decembra letos poravnano vso naročnino do konca tekočega leta. — Vsak tak točno plačujoči naročnik bo imel pravico do žrebalne številke, s katero v srečnem slučaju zadene eno izmed štirih nagrad

po Din 1000—

Številke se bodo oddajale sredi januarja.

je g. Waldemar Keyserling, ki že vdrugič potuje po vseh petih kontinentih. Izdaja tudi etnografske brošure. Iz Jugoslavije gre v Avstrijo. Udeležiti se namerava svetovnega geografskega kongresa v Varšavi 1928.

© **Poročila** sta se v Ljubljanski stolnici 16. t. m. g. Anton Suhač, šef odseka poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Splitu in gospodinja Franja Bitenc, poštna in brzojavna uradnica pošte Ljubljana 1.

© **Popravek.** V 283. številki našega lista stoji v notici »Phileas Lebesque v Ljubljani« stavek, da je ta gospod napisal uvod k J e r a - je v e m francoskemu prevodu Cankarjevega hlapca Jerneja... To je treba popraviti, ker francoski prevod omenjenega dela sta napravila g. Jos. J e r a s in ne Jeraj.

© **Policijsko ravnateljstvo v Ljubljani,** oddelek za najdene predmete, ima že leto dni v shrambi najdeni elektro-dinamo znamke »Bosch-Roi« št. 1910-25/12 (R. E.), kateri se je uporabljal za avtorazsvetljavo. Ker ni izključeno, da je bil dinamo ukraden in založen, se oni, ki ga pogreša, ponovno vabi na ogled, sicer se bo izročil najditelju.

© **Zopet kolesarska tatvina.** V soboto zvečer je kolesarski specialista na Sv. Petra cesti ukradel kolo in sicer tokrat last g. Janka Cvetka iz Rožne doline. Ukradeni kolo je vredno 1200 Din, je znamke »Eskak«, črno pleskano, z celuloznimi ročajmi in s ponikljanimi obroči. Za storilcem ni sledu.

Usnjeni suknjiči

temno-rujave barve, pravo »Nappa-usnje« — od Din 850.— naprej! L slov. kožna industrija oblek **DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.**

© **Čigavo je kolo?** Ribič Ivan Čizman iz Ljubljane je pred par dnevi lovil v Kamničnem potoku pri Podpeči ribe, ujel pa je »ogrod« je kolesa brez koles. Kolo je znamenje tvrdke »Dürkopp«, je črno prepletkano ter je moralo ležati v vodi že več časa. Kolo so najbrže zavrgli kaki kolesarski tatovi, ko so sneli s kolesa vse uporabne dele.

© **Vlom.** V soboto zvečer je bilo vlomljeno v stanovanje Josipa Povheta v Florijanski ulici, št. 31. Vlomilec je odnesel več rjuh, odej, blazin in celo — štiri žimnice. V eni ukradenih žimnic se je nahajala kuverta s štirimi stodinarskimi bankovci, katerih se vlomilec seveda tudi ni branil.

© **Policijska kronika** beleži štiri aretacije in sicer je bil aretirani goljufivi Lukec, ki je ogoljufal svojega prijatelja Mirka za 110 Din, dalje ena oseba radi pijanosti, ena radi beračenja in ena radi pijanosti. — Policijski zopet beleži »plavice« ponedeljek. Ovadeno je več oseb radi kaljenja nočnega miru, radi pijanosti, razgrajanja in nedostojnega vedenja. Hude sitnosti bo imela na policijski družbica veseljakov, zlasti se je v nedeljo zvečer motovila skozi neprodno ljubljansko megle in zraven mislila, da ji je vse dovoljeno, in da je stražnik sploh ne more videti radi megle. Veseljaki so se drli po cesti, kakor Izraelci pred Jerihom, razgrajali in prepevali — cesarsko pesem. Ko jih je hotel stražnik opozoriti, da se dostojni ljudje malo drugače vedejo na cesti, so se pa unisono spravili nanj ter ga nemilo ozmerjali. — V isto vrsto s temi dogodki spada tudi to, da je zasaden neki krčmar, ki je točil žganje ob nedovoljenem času ter neki drugi pa, ki je imel v svojem dalmatinskem salonu godbo brez dovoljenja. — Revček Francelj pa je naročil literček »ta boljšega«, nato pa se hotel neopazno izmuzniti. Bistro natakarično oko je to njegovo namero opazilo, nakar je moral Francelj pošteno poravnati, kar je zapil, povrhu tega pa je še ovaden policijski. — Policijska kronika beleži še en slučaj lažje telesne poškodbe, ena pobeg od doma, štiri prestopke pasjega kontumaca, deset prestopkov cestnega reda in dva slučaja nedovoljene hoje ob železniški progi.

© **Krasne damske plašče** po neverjetno nizkih cenah dobite le pri tvrdki F. Lukič, Pred škofijo 19.

© **Za Božič,** kakor tudi novo leto dobite zaklano in očiščeno perutnino vsake vrste po najnižjih cenah le v perutninskem zavodu V. Kmet, Spodnja Šiška, poleg mitnice. Telefon 375. 8564

Senzacija!

DAMSKI PLAŠČI OD DIN 350 NAPREJ
S KOZUHOVINO : : 410 :
MOŠKI RAGLANI : : 700 :

Gričar & Mejač
SELENBURGOVA ULICA ŠT. 2

Razkrinkana narodna hinavščina SDS in Radičeve stranke v Mariboru.

PRORAČUNSKA SEJA MARIBORSKEGA OBČINSKEGA SVETA NESKLEPČNA.

Za proračunsko sejo mariborskega obč. sveta, ki naj bi se vršila sinoči, je vladalo v mestu splošno zanimanje. Po mestu so se bile razširile vse mogoče govorice, ki so povzročile, da se je napolnila galerija radovednega občinstva. Na galeriji so se nahajali tudi učenci neke šole, da si pod učiteljevim vodstvom ogledajo potek debate. Po minutu po 5 je prišel v dvorano g. Leskover. Po pozdravu je izjavil, da mu je jako žal, ker ni mogel pravočasno sporočiti občinskim svetnikom, da se seja ne more vršiti, ker je šele ob 4 dobil pismeno obvestilo, da se seja ne udeležijo radičevci, sam. demokrati in narodni socialisti. Nato je g. župan prebral omenjeno pismo, kjer izjavljajo imenovane tri skupine, da se obč. seja ne udeležijo, ker kandidira župan na listi na kateri je tudi Nemeš dr. M. u h l e i s e n. Z ozirom na to pismeno sporočilo je g. župan ugotovil, da je to hinavščina SDS. Pripomnil je, da ni njegova kandidatura pri oblistnih volitvah v nobeni zvezi z občinskim proračunom. Dogovor glede »Narodnega bloka« je bil sklenjen samo z ozirom na občinske volitve v Mariboru brez ozira na državnozbornske ali pa katere druge volitve. Sploh pa nimajo samostojni demokrati in radičevci nobene pravice, delati v tem oziru kakšne očitke. (V Mariboru se jim ni posrečila nobena volivna kombinacija, ker jih nikdo ne mara.) To svojo trditev je potrdil g. župan dr. Leskover s sledečimi dokazi:

1. L. 1924 so se zvezali sam. demokrati z Nemci pri občinskih volitvah v Slovenski Bistrici, Končicah, Šoštanj, Zgornji Radgoni in Ormožu.
2. Pri volitvah v Trgovsko in obrtno zbornico so Nemci Westen, Gulda in Glaser ter

še drugi kandidirali na isti listi s samostojnimi demokrati.

3. Na listi samostojnih demokratov za oblastno skupščino v okraju Maribor levi breg kandidira tudi g. Rudolf Smonig, ki se je pri zadnjem ljudskem štetju vpisal za Nemca in ki je bil odbornik Südmarke in Schulvereina. Dr. Lipold sam pa je tisti, ki je znova dovolil, da se v sejni dvorani govori nemško.

4. G. Viljem Weixl je kandidat na listi sam. demokratov v Mariboru. To gospod je podal v »Taboru« izjavo, da je in da bo v imenu gremija tudi vnaprej dopisoval s trgovci tudi nemško.

5. Tudi narodno čustvovanje radičevcev je le navidezno, kajti v prevajškem okraju kandidira na njihovi listi g. Wilhelm Neuner, župan v Marenbergu, ki je predstavnik Nemcev v tem okraju.

Naši samostojni demokrati pa so hoteli včeraj to priliko izrabiti ne toliko, da dajo izraza svojemu narodnostnemu čustvovanju, ampak popolnoma iz strankarskih razlogov. Hočejo se namreč revanžirati za to, ker je preprečila opozicija v celiskem občinskem svetu sam. demokratom in narodnim socialistom sprejem proračuna.

Končno je g. župan povdaril, da so sam. demokrati radičevci in narodni socialisti pokazali s svojo odsotnostjo pri današnji seji, da jim ni prav nič za resno občinsko gospodarstvo. Nato je g. župan izjavil, da se radi brezbržnosti občinskih svetnikov SDS, NSS in radičevcev za koristi občine občinska seja ne more vršiti in da bo prihodnje sejo sklical pismeno. Navzoči občinski svetniki so se nato razšli.

Maribor

□ Visoko odlikovanje. Preteklo nedeljo je prišlo obvestilo iz Rima, da je gospod Jakob Nedelko, cerkvenik v frančiškanski cerkvi v Mariboru odlikovan z najvišjim redom, ki ga papež podeli lajku, z zlato svetinjo pro Ecclesia et Pontifice (zaslužna svetinja za cerkev in papeža). Odlikovani je v Mariboru znana in obče spoštovana osebnost. Kdo pa ne bi poznal tega skromnega čuvarja naše lepe bazilike Matere milosti? On je bil, ki je veliko pripomogel, da se je ta bazilika stavila, za katere dele je celo sam napravil načrte. Pri tem velikem delu je bil res desna roka rajnega p. Kalistu. In če pogledamo njegovo sedanje opravilo v frančiškanski cerkvi, moramo reči, da je na svoj način veliko pripomogel, da je frančiškanska cerkev tako številno vedno obiskana. In pri vsem tem je ostal skromen. Pa v tej skromnosti ga je doletela čast, ki je danes nima noben drug Slovenec, da je počaščen s tem visokim papeževim odlikovanjem. G. Jakob Nedelko je rojen pri Sv. Trojici v Slov. goricah kot sin kmetskih starišev. Prihodnje leto 5 maja bo minulo 50 let, kar je vstopil v službo cerkvenika pri frančiškanih. V Mariboru služi že 44 let. Odlikovancu iskreno častitamo!

□ V stolnici se bo obhajala od 25. dec. do novega leta 8 dnevna sklepna pobožnost letošnje svetega leta. Opravili jo bodo trije gg. misijonarji iz Ljubljane. Spored pobožnosti je sledeči: Ob 3 praznikih, na Božič, Štefanovo in Novo leto pridige ob 6, pol 19 in 17. Dopoldne sledi pridigi slovesno sv. opravilo, zvečer litanije s sv. blagoslovom. Ob delavnikih pridige ob 6, 15 in 19. Po jutranji pridigi blagoslovna sv. maša, pred večerno pridigo ob 18.45 litanije s sv. blagoslovom. — Naj ta pobožnost služi za poživljenje verskega življenja v Mariboru!

□ Božičnica kršč. ženske zveze je preteklo nedeljo prav lepo uspela. Obširna dvorana Narodnega doma je bila nallateno polna. Dobro sestavljen spored je vsem ugajal, posebno naši malčki s svojimi deklamacijami in rajalnimi nastopi. Globoko zamišljen govor g. prof. Zivornika je ostavil mogočen vpliv v srcih vsem navzočim. »Mariborec« pa je zopet pokazal, da je v dobrih in odločnih rokah g. kapelnika Gašpariča, da je »Mariborec« naš in smo lahko vsi ponosni nanj. — Prav posebno pa se je zahvaliti prirediteljem in prirediteljem te božičnice, ki so pod vodstvom ge. Brumaneve zbrali okrog 6.000 Din za obdaritev 100 ubogih otrok. Bil je to večer kršč. usmiljenja, ki naj najbednejšim med nami prinese božično veselje. Božičnice se je udeležil prevzvišeni škof dr. Karlin, mestni župan dr. Leskover in mnogo drugih odličnih gostov.

□ Razpisani župniji v lavantinski škofiji. Župnija Planina je razpisana do 10. januarja 1927, prošnja v Ptuj do 27. januarja 1927.

□ Duhovna vest. G. Meško Jožef, kaplan v Šmarju pri Jelšah, je prestavljen v Crensovec v Prekmurju.

□ Umrli so v ponedeljek v Mariboru: Löschnig Richard, znani mariborski gostilničar in hišni posestnik; Marija Lutman, sestra ljubljanskega policijskega ravnatelja g. Guština in železničar Karol Kukovič.

□ Kavarnar Ruprecht je še živ. Svoječasno so poročali listi o nejdni trupla umorjenega neznanca pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. Domnevalo se je takrat, da je to podgrešani

bivši mariborski kavarnar Ruprecht, ki je bil že meseca septembra neznano kam izginil. Te dni pa je videl višji železniški inspektor avstrijskih železnic, Franc Vrhovnik, Ruprechta v družbi neke dame v Liesingu pri Dunaju. Ruprecht si je privoščil to šalo, da je vodil policijo nekaj mesecev za nos.

□ Božičnica šolskih otrok na Pobrežju. V nedeljo popoldne se je vršila v dvorani gostilne Rojko na Pobrežju božičnica revnih šolskih otrok na Pobrežju. Obdarovanih je bilo nad 100 otrok in je bila cela prireditve obiskana zelo dobro tudi strani staršev. Vsem je ugajala gledališka igra, ki se bo na željo staršev ponovila na praznik Treh kraljev.

□ Nevarne igrače. V neki trgovini v Mariboru se prodajajo male flobert pištole, ki sicer ne veljajo kot orožje, so pa v rokah otrok skrajno nevarna igrača. Dogodilo se je te dni, da je neki deček obstrelil svojega tovariša. Policija bo te opasne igrače zaplenila in prepovedala prodajo. Opozarjajo pa se tudi stariši, da otrokom takega orožja ne kupujejo.

□ Ukradeni kolo. V gostilni na Ruški cesti je bilo ukradeni iz veže črno pleskano damsko kolo, vredno 1000 dinarjev. Storilec je neznan.

□ Napad na cesti. V noči od nedelje na ponedeljek je začel okrog 12. ure ponoči na Koroški cesti službujoči stražnik klice na pomoč. Hitel je v smeri, od koder so klici prihajali ter opazil gručo mladih fantov, ki so pretepali nekega moža. Pred stražnikom so napadalcu zbežali, napadeni, neki Franc J. iz Vrbanove ulice pa ni vedel povedati, iz kakšnega vzroka so ga nepoznani fantje napadli. — Na potu iz Sv. Urbana v Kamnico je bil napaden ob 6 zvečer g. Kovač Jesip iz Maribora. Napadla ga je gruča viničarjev, pretepla s trnovo šibo in nahujskala na njega psa, ki ga je močno ogrizel.

□ Mestni autoomnibusi. Danes dospeta iz Ljubljane dva autoomnibusa mestne občine. Strokovnjaki ju bodo na več poskusnih vožnjah natančno preskusili, če odgovarjajo vsem pogojem.

□ Nalezljive bolezni. V soboto sta bila prepeljana dva na davico obolela otroka v bolnico, v ponedeljek pa je konstatiran na Pobrežju v Nasipni ulici nov slučaj škarlatice. V Marmontovi ulici se je pojavil slučaj tifusa.

□ Razne nezgode. Rešilni oddelek je prepeljal v mariborsko bolnico sledeče ponesrečence: 14letni Franc Scholer iz Koroške ceste 17 si je zlomil pri padcu nogo v gležnju. — Marijo Burkhard, lesnilec vrtnarije, je zadela kap. — Dva fижakerja, Franc K. in Peter K. sta se med sobojnega streljanja pri zadela take poškodbe na glavi, da sta morala iti v bolnico. — Roza Černač, soproga uradnika iz Pragerskega si je prerezala žilo na roki. — Miha Snirlich od Sv. Ožboda v Dravski dolini si je prestrelil koleno desne noge ter so ga morali prepeljati od Sv. Ožboda v Maribor v bolnico.

□ Borza dela. Od 12. do 18. decembra je iskalo pri borzi dela službe 64 moških in 29 ženskih oseb, 44 moških in 36 ženskim osebam je bilo delo ponujeno, 30 oseb je odpadlo, 10 jih je odpotlovalo; od 1. januarja do 18. decembra je iskalo dela 6604 oseb, 6463 osebam je bilo delo ponujeno, v 3152 slučajih je borza posredovala uspešno, 3742 oseb je odpadlo in 875 oseb je odpotlovalo.

□ Pri borzi dela je delo na razpolago: 1 žagarju, 1 kuharju, 1 čevljarju, 1 elektromon-

terju, 1 kočijažu, 10 pomožnim delavcem, 3 tkalcem, 2 pleskarjem, 3 vajencem trgovske stroke, 2 vajencem pekovske, 1 vajencu usnjarske obrti, 23 kmečkih kuharicam, 100 šiviljam za perilo, 1 pletilki, 1 šteparici odej, 3 vzgojiteljicam, 5 postrežnicam, 2 kuharicam k orožnikom, 16 služkinjam, 11 kuharicam, 3 sobaricam. — Izseljevanje delavcev iz Jugoslavije v Francijo je radi nastale gospodarske krize do nadaljnjega prekinjeno.

Ptuj

□ Na demokratsko listo za volitve v oblastno skupščino so demokrati mislili postaviti tudi g. Simo iz Brega pri Ptuj. Kakor pa slišimo, je g. Sima kandidaturu takoj drugi dan odklonil po zaupnem sestanku.

□ Oficielno glasilo narodnih socialistov napoveduje boj proti »klerikalizmu« in vzpodbuja strankarje za volitev z demokrati. Naj pravijo, kar hočejo. Gotovo pa je, da bomo zasledovali vsakega agitatorja, ki bi hotel izrabljati svoje mesto, na katero so ga postavile združene slovenske stranke.

Mestno gledališče. Danes zvečer se ponovi igra »Peterčkov poslednji sanjec«, za katere vlada med mladino veliko zanimanje.

Umrli je dne 19. t. m. g. Anton Grabnar, splošno znani ptujski muzikant pri šrameljih. Pogreb bo danes popoldne ob pol 3.

Zverinjak Kludsky je včeraj odšel iz Ptuja. Menežarijo so obiskale vse ptujš. šole in tudi nekatere iz okolice. Bžikone vsled klime je poginil v zverinjaku lep ptič kazuar, ki ga je g. Kludsky poklonil tukajšnji gimnaziji. Ta ga je poslala v Maribor preparatorju, da ga nagaži za gimnazijsko prirodopisno zbirko. To bo menda edini eksemplar v Sloveniji.

Jesenice

Nezgoda. Preteklo sredo je v valjarni na Savi ponesrežil delavec Hribernik. Zareča žica se mu je ovila okoli noge ter mu jo je prerezala do kosti. Ako bi njegov delavski tovariš ne bil hitro žico presekal, bi mu bila brezdvomno nogo popolnoma odrezala. Prepeljali so ga v tovarniško bolnico.

Škofja Loka

»Blazne most« pri bivši fužini je zopet postavljen. Tudi nekaj brega so Sušani nasuli na oni strani, da so imeli most kam nasloniti. Nekaj časa je že domala zgrajen; most visel na suški strani kar v zraku. Po globoki prodnji strugi na mestu nekdanje poti čez polje tudi nasipujejo novo pot.

Mestna hranilnica bo, kakor smo že poročali, začela posloovati s 1. januarjem 1927. Svoje poslovne prostore bo imela zaenkrat v mestni hiši. To hranilnico je ustanovila mestna občina in bo v celnem našem okraju edini pupilarno varni in povsem samostojni, od državne uprave nadzorovan denarni zavod. Mestna občina je poleg splošnega poročila za hranilnico prevzela tudi še posebno poročilo za vse denarne vloge in njihovo obrestovanje v smislu pravil. V ta namen je pri oblastvi položila primeren jamstveni zaklad. Preskrbela je tudi vse za prvo uredbo in upravo. Te sklepe občinskega odbora je veliki župan ljubljanske oblasti potrdil sporazumno z delegacijo ministrstva financ v Ljubljani. Z ozirom na to in ker je občinski odbor izvolil v hranilnični upravni odbor moše, ki uživajo splošno zaupanje in so že dosedaj s svojim strogo nesebičnim javnim delovanjem dokazali, da jim je blagor mesta nad vse, pričakujemo lahko z vso gotovostjo, da bo pod njihovim vodstvom nova hranilnica lepo uspevala. Novoustanovljena hranilnica ima namen, v pospeševanje delavnosti in varčnosti dajati vsakomur, zlasti manj premožnim slojem priliko, varno in plodonosno nalagati prihranjeni denar, na drugi strani pa brez vsake pristranosti ali osebne koristi nuditi svojo pomoč vsem onim zanesljivim in pomoči zares potrebnim, ki se bodo obračali na njo za posojila. Radi tega bo dovoljevala ne samo posameznim posestnikom, trgovcem in obrtnikom, posojila na zemljišča in kredite v tekočem računu, temveč tudi običnim, okrajem itd. ter se bo v ostalem bavila z vsemi onimi opravili, ki spadajo v hranilnično stroko in ki so določena v njenih pravilih. Pričakovati je, da bo naša javnost znala ceniti požrtvovalnost in delo naših mošt, ki niso prevzeli lahke naloge, in jih pri tem podpirala. Zlasti pa smo prepričani, da se bodo poleg drugih posluževala našega novega mestnega denarnega zavoda vse občine ter druge javne in zasebne naprave v škofje-loškem okraju.

Kočevje

Tatvine. Ze dalj časa so se dogajale manjše tatvine v tukajšnji »Tekstilnici«. Zadnji čas pa so prišli na sled veliki tatvini suknja, volne in raznih drugih drobnarij, celo vijakov. Osumili so par delavk, od katerih so eno že zaprli.

Koncert Glasbenega društva. Dne 17. decembra se je vršil v proslavo rojstnega dne Nj. Velikanstva kralja Aleksandra v dvorani hotela »Trste« koncert Glasbenega društva. Spored je bil bogat in dokaj srečno izbran. Oba zbora, mešanega in moškega, je vodil g. Trošt, ki je dolgo in uspešno vodil Glasbeno društvo. Nastopila je tudi g. dr. Rajkova, mezzosoprana, z arijo Pavline iz opere »Pikovka dama«, Adamičevo »Pri zibelci« ter s Pavličovo »Vrabel in strašilo«, za kar je žela burno odobravanje in pleskanje. Adamičevi »Kaj ti je Mojca« in »Kresovalce tri devojke« je moral mešani zbor ponoviti. Zleteli bi bilo več razumevanja za take in enake prireditve, da bi bila dvorana bolj zasedena kakor je bila topot.

Meflika

Zima. Ugodno vreme, ki smo ga zadnjič hvallili, se nam je skisalo. Začel je padati dež. Po Gorjancih je snega zadosti. Mestoma so zameti. Priporočali so, da je pred tednom zamelo nekega poitnika, ki je bil izgubil orientacijo.

Napredek. V cerkev smo dobili končno tako zaželjeno in iz higijenskega stališča prepoželjno lesena tla. V sedanjih razmerah to sicer nekoliko stane, vendar je upati, da bodo župljani pokrili stroške, dasi, kakor čujemo, še ni nabranega dosti denarja. Vložil jih je mizarški mojster g. Šipanič v par dneh. Tu se vidi kolikšna pomena je strojno delo in koliko prekaša ročno.

Vedoved deluje. Voda sicer še ne teče drugje kot pri studencu, vendar vse priprave rečno napredujejo in upati je, da ne bo treba spemlad več nositi ali voziti vode iz Obrha. (Obrh izvira pod »Požog« v Melfki in teče skozi »Majlunde«.)

Elektrika. Tudi za to prekoršno napravo vlada veliko zanimanje. To pot Meličanom vsa čast in priznanje, ker kažejo popolno resnost in umevanje. Razumilivši Saj potujejo okrog in vidijo, da

je preko Gorjancev drug svet. Čemu bi nam bili Gorjanci »kilajski zide«, ki bi nas ločili od civiliziranega sveta.

Mlinarji. Letošnje leto so mlinarji ob Kolpi strahoviti reveži. Vedno čakajo, da se voda odleča. Komaj se to zgodi in se »malence« napolnijo, pa hajdi zopet voziti in spravljati iz njih, kajti Kolpa narašča. Mlinških kamnov se bo prijel zeleni volk in koleša bodo segnila.

Sejmi. V Melfki je letno deset sejmov, a letošnji so bili zelo slabo obiskani, posebno zadnji. Nič čudnega. Kar bi mgel kmet prodati, nima cene, kar mora kupovati, je drago, se noče poveniti, a denarja nikjer. Sladkor se je zopet podražil, jajca pa, mesto da bi bila pred prazniki dražja, so se pocenila. Kaj bo? Polom! Skoraj vsak teden je hiša, gozd ali kaj drugega na prodaj.

Trbovlje

☆ Volitve delegatov v II. rudarsko skupino. Za te volitve, ki so se vršile 12. t. m., so napravile razne socialistične stranke, kot Bernotova skupina, neodvisneži in Koroška grupa, kompromisno listo. Glavni zvonec so seveda nosili bernotovci, ki so — kakor znano — veliki v govorjenju, a mali pri delu. Izid volitev je pa pokazal, da se bernotovi sami niso držali kompromisa, ter je eden glavnih njihovih faktorjev Odlazek sestavljen separatno listo, iz katere je izločil Franca Spilerja, Kudra in še nekaj drugih, ki imajo pač večje in manjše zasluge v Porsti delavstva, kot sedanji zaupniki. Izvolitev Giotati Ivana, ki je dobil med vsemi največ glasov, pa je bila razveljavljena, ker je bil označen z »Goljati Franc«. Vse to in še drugo gre sedaj na rovaš bernotovcev in vlada med rudarji splošno ogorčenje, da se ti niso držali kompromisne liste. — Čuje se, da se bodo nekateri pritožili na rudarsko glavarstvo in prav bi bilo, da se te volitve anulirajo, ker bo rezultat volitev drugič izpadel popolnoma drugače kot sedaj.

☆ Koga smatrajo bernotovi za meščansko stranko? Padla je beseda med to skupino, da se z meščanskimi strankami za volitve II. skupine nočejo pogajati. Povabili niso naših kršč. socialcev, kakor, da bi ti ne bili delavci. Pač pa so bili na sestanku navzoči člani »Orjune, ki se je bila 1. junija v Trbovljah tako proslavila, ki so pozneje vložili svojo listo in slavno propadli. Tudi znanepozivajo zaupnike II. skupine v nekem listu, katere stranke naj se vabijo na skupne konference, naše zopet izjemajo. Nam je prav; vsak po svoje. Nam se le zdi, da se nas bernotovci že boje; čutijo, da se vkljub vsemu tudi v Trbovljah bliža naš čas.

☆ Nad pošto in večdnemnim zaostajanjem pošte se pritožujejo naši kmetje iz Pleskega, Prapretnega in tamkajšnje okolice. Opozarjamo na to pošto ravnateljstvo.

Šmarje pri Jelšah

Petdnedni prosvetni in telovadni tečaj, ki ga je v tukajšnjem Kat. domu priredilo šmarskorogaško orlovsko okrožje, je uspel zelo dobro. Udeležba je bila prav zadovoljiva, predavatelji so se potrudili. Posebno je bil lepega uspehu pripomogel domačin masgr. Vreme, ki je sam imel štiri res globoko zasnovana predavanja o vzgoji, šolstvu in šolstvu. Prihodnje leto se vrši tečaj v še večjem obsegu.

Gostovanje. V nedeljo, na praznik sv. Stefana, pridejo v Šmarje člani in članice dramatičnega oddelka iz Rogatec, ki nastopijo v Kat. domu z igro »Tri sestre«. Gostoval bo tudi rogaški pevski zbor. Začetek prireditve bo ob 15, takoj po večerhah.

Umrli sta v zadnjem času g. Alojzij Vider iz trga Šmarje in šmarski postajni načelnik g. Leon Jerše, doma iz Ljubljane, ki je umrl v celjski bolnici.

Pisarna šmarske okoliške občine, ki je v rokah prisilavš Slovenske ljudske stranke, je morala izprazniti svoje dosedanje prostore pri g. Gradtu. Katoliški dom ji je nudil začetišče, kjer se sedaj pisarna nahaja.

Dopisi

Iz Kokrske doline nam poročajo: Počasi sicer, pa vendar je napredujoče dela na državni cesti, da bo mogoče vsaj za silo voziti po njej. Tako bomo deloma obvarovani gospodarske katastrofe in lakote, ki nam je pretela, rešeni pa je še davno ne bomo, ko pa država tako imenitno skrbi za svoje lastne komunikacije. Kaj bi bilo, če bi ne bilo privatne inicijative? Eno izmed posebnosti, res kuriozitet, ki so menda resnično naša specialiteta, moramo pač priobiti javnosti. Ker so bila razdrta vsa pota in odplavljeni vsi mostovi, je naravno moral prenehati s pritrditvijo velikega župana tudi šolski pouk. Saj bi morali hoditi otroci ponekod več — do pet ur — v šolo. Kaj imenitno pa se sliši, da je dobilo šolsko vodstvo v Kokri poleg obvestila o ukinitvi olkega pouka — tudi nekaj ukaz, da naj skrbi za čimhitrejšo popravilo cesti in poti, da bo omogočen otrokom obisk šole. Ali ni to imenitna ideja? Torej ne država glede državne ceste, ali občina glede drugih javnih poti, — ne: šola, ali krajni šolski svet naj skrbi, da se popravijo poti.

Ziri. Ostrčeje so postavili na stari cerkvi, ker se je pri podiranju stolpa zrušil obok, ki so ga mislili zaliti s cementom, da bi služil za streho. Pisane zgodovine o cerkvi ni, ker je župnišče z arhivi že večkrat pogorelo. Ustno izročilo pravi, da je tu prvotno stala kapela, ki so jo pozneje povečali. Prvi stolp je pogorel, sedanjšega je delal leta 1809. Franc Oblak iz Lučen. — Občinske volitve so razpisane. Vršile se bodo 30. januarja 1927. Radikalni, ki so pri zadnjih državnozbornih volitvah dobili 2 glasova, so prvi vložili kandidatno listo. — Cene nekaterim potrebščinam so tu precej visoke. Tako n. pr. stane kilogram krompirja do 2 Din, kg jabolk pa celo 4. Drva so se po povodnji hotela prodajati po 125 Din kub. meter, sedaj so na ponudbo po 87.50 Din. — Cesta proti Škofji Loki je toliko popravljena, da se more voziti z lažjimi vozovi.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20 uri zvečer.

Torek, 21. decembra: SKOPUH. Red B. Sreda, 22. decembra: MACBETH. Red C.

OPERA.

Začetek ob pol 20 uri zvečer.

Torek, 21. decembra: OTHLO. Red D. Sreda, 22. decembra: Zapri.

Mariborsko gledališče

Torek, 21. decembra ob 20: MANON. Ab. A.

Ljudski oder

v Ljubljani

Nedelja, 26. decembra: LJUBEZNI IN MORJA VALOVI. Začetek ob 8. uri popoldne.

Naša bodoča oblastna samouprava.

Dr. A. Veble:

Politični pomen oblastnih skupščin.

I.

V trenutku, ko stopamo pred širšo javnost in naše volivce za oblastne skupščine, moramo imeti jasno izdelan program, v katerem morajo biti natančno označene glavne naloge, ki jih moramo rešiti v bližnji bodočnosti. Te naloge in zahteve pa so le izraz našega celokupnega političnega in socialnogospodarskega programa, ki je temelj Slovenske ljudske stranke.

Politika je skrb za javni blagor. Politika je smoteno delovanje organiziranih političnih strank za uresničanje določenih kulturnih in gospodarskih idealov. Politika je po izreku predsednika češkoslovaške republike dr. Masaryka znanost in umetnost. Kakor pa je vsaka prava znanost in umetnost v tesni zvezi z resničnim življenjem, tako mora biti tudi politika izraz resničnega narodovega življenja, njegovih zahtev in stremeljenj. Prava politika mora imeti svoje korenine v narodu, v ljudstvu, računati mora z obstoječimi razmerami in težavami, v katerih živi ljudstvo in postaviti si mora cilje, ki so v konkretnih razmerah z ozirom na razdelitev politične moči v družbi in državi dosegljivi takoj in takšne cilje, ki so morda dosegljivi šele v daljši bodočnosti. To so načela stvarne (realne), z danimi razmerami računajoče politike.

II.

V smislu teh načel se vprašamo z ozirom na bližajočo se volitve v oblastne skupščine v naši državi: Kakšen je politični pomen oblastnih skupščin za slovenski narod in za državo? Ali ustreza sedanja ureditev oblastnih samouprav in delokrog oblastnih skupščin našemu političnemu idealu in programu? Ali nam morejo te oblastne samouprave sploh kaj nuditi v kulturnem in gospodarskem oziru in v kakšni meri? V kakšni meri so nas oblastne skupščine približale našemu idealu o zakonodajni avtonomiji ali samoupravi? Cela vrsta važnih vprašanj, ki tirjajo jasnega in točnega odgovora.

Predvsem si moramo biti na jasnem o ustavnopravni podlagi oblastnih samouprav in oblastnih skupščin.

Oblastne samouprave (oblastne skupščine) črpajo svojo pravno veljavo iz naše ustave ter izvršilnih zakonov in naredb, ki so v zvezi s to ustavo. To so zlasti: naredba o razdelitvi države na oblasti, zakon o občini, zakon o občinski in okrajni samoupravi ter poslovnik za prve oblastne skupščine. Vsi ti zakoni so zajamčili oblastem (okrožjem) znaten krog samoupravnih poslov, ki so natančneje določeni v čl. 96. naše ustave in členu 2. zakona o občinski in okrajni samoupravi. Dasi ravno oblastne samouprave (oblastne skupščine in oblastni odbori) nimajo zakonodajne moči, kakor so jih imeli n. pr. avstrijski deželni zbori ali hrvaški ali bosanski sabor, temveč imajo samo pravico izdajati oblastne navedbe (uredbe) o vseh stvareh in svoje pristojnosti (čl. 99. ustave), kljub temu je politični pomen oblastnih skupščin izredno velik, ker so ti samoupravni organi prvi korak k zakonodajni avtonomiji. Posebej je treba naglasiti, da se delokrog (kompetenca) nekdanjih deželnih zborov približno krije z delokrogom oblastnih samouprav v naši državi. Razlika je samo ta, da je bila pravna moč nekdanjih deželnih zborov formalno večja, ker so pač imeli ti zbori zakonodajno moč. Vsebinsko ali stvarno pa ni mnogo razlike med kompetenco deželnih zborov in oblastnih samouprav. Ako natančno preštudiramo člen 96. naše ustave in člen 2. zakona o občinski in okrajni samoupravi, pridemo do zaključka, da so naloge oblastnih samouprav izredno velike, da pa se z zakonom lahko še povečajo.

V kompetenco oblastnih samouprav spadajo ti-le posli: 1. Oblastne finance; 2. gradbeni predpisi in oblastna javna dela; 3. skrb za pospeševanje oblastnih gospodarskih interesov in sicer stararstva, živinoreje, vinogradarstva, sadjarstva, šumarstva, rečnega in jezerskega ribarstva, lova kakor tudi za poljedelske izboljšave; 4. podpiranje obrti, industrije in združništva; 5. upravljanje oblastnih imovin in izkoriščanje oblastnih ekonomskih podjetij; 6. skrb za narodno zdravje v oblasti; 7. skrb za socialne naloge v oblasti; 8. oblastne dobrotelne naprave; 9. oblastne prometne naprave; 10. sodelovanje pri pospeševanju prosvete v oblasti; 11. sodelovanje pri strokovnem izobraževanju; 12. pospeševanje pomorskega ribarstva; 13. ustanavljanje in vzdrževanje hranilnic in kreditnih zavodov, naprav za vzajemno podpiranje in zavarovanje, skrb za prehrano naroda ob slabih letinah in elementarnih neizodah; 14. zbiranje in urejanje statističnih podatkov za potrebe oblastne samouprave; 15. vobče skrb za pospeševanje gospodarskih in kulturnih nalog čiste oblastnega interesa; 16. oddajanje mnenj

na zahtevo vlade o zakonskih predlogih, ki se tičejo oblasti, kakor tudi vobče v vseh drugih predmetih, o katerih zahteva vlada njih mnenje. Tudi drugi posli smejo biti z zakonom poverjeni oblastni samoupravi.

Možnost, da se razširijo kompetence oblastnih samouprav, je tedaj že v zakonu predvidena; istotako je možno združenje več oblasti v eno oblast pod gotovimi pogoji.

Ze gori našete naloge oblastnih samouprav so dokaz, da je politični pomen oblastnih skupščin važnejši, nego se tega zavedamo, ker se s temi skupščinami na široko odprejo vrata širšim množicam našega ljudstva, da bo lahko samo po svojih zastopnikih odločalo in sklepalo o lastnih gospodarskih in kulturnih nalogah, ki se tičejo posameznih oblasti. Načelo samouprave pride s tem — če tudi ne popolnoma, pa vsaj do gotove meje — bolj do veljave. Je brezdomno in prid pravi demokraciji, ako se oživotvorijo in podprejo oblastne skupščine, kjer bo prišlo ljudstvo bolj do veljave, nego pa je to v narodni skupščini. Ljudstvo bo te oblastne samouprave znalo ceniti po njih delu in uspehih. Ako se bodo uveljavile, jih bo ljudstvo ravnotako podpiralo, kakor rado podpira delo svojih občin in svojih občinskih zastopov. V sled tega ne smemo biti že vnaprej malodušni in bojzljivi, še predno se je začelo delovanje teh skupščin! Oblastne skupščine bodo nekako povečani okraji in še bolj povečane občine. Kdo bi se upal trditi, da občine in okraji niso zmožni življenja in napredka! Še v večji meri velja to za oblastne samouprave.

Oblastna javna dela.

Samoupravna oblastna javna dela so važno gospodarsko vprašanje, ki bo s svojimi potrebami nalagalo občinstvu občutna bremena in kojega končni cilj je povzdiga občega blagostanja. Zato je treba, da se najširši krogi s temi vprašanji čim najbolj seznanijo in jih z razumevanjem podpirajo.

Po zakonu o občinski in okrajni samoupravi, člen 2, spadajo v področje oblastne samouprave ta-le javna dela:

Točka 2.: Gradbeni predpisi in oblastna javna dela (napravljane lokalnih železnic, kanalov, pristanišč, mostov, cest, avtomobilnih in aeroplanskih zvez, reguliranje potokov in hudournikov, odvrščanje nevarnosti od poplav, izkoriščanje prirodnih zakladov itd.).

Točka 5.: Upravljanje oblastnih imovin, napravljane in izkoriščanje oblastnih ekonomskih podjetij.

Točka 6.: Skrb za narodno zdravje v oblasti kakor tudi za vse naprave, s katerimi se pospešuje zdravstveno stanje v oblasti; upravljanje in izkoriščanje zdravilnih voda in vrelcev, na katere bi dobile koncesijo od države.

Točka 7.: Skrb za socialne naloge v oblasti.

Točka 8.: Oblastne humanitarne naprave.

Točka 9.: Oblastne prometne naprave.

Točka 10.: Sodelovanje pri pospeševanju prosvete v oblasti in končno po zadnjem odstavku zgornj citiranega člena smejo biti z zakonom poverjeni samoupravi tudi drugi posli.

Ta delokrog je obširen in vsebuje poleg grajenja novih naprav tudi vzdrževanje obstoječih, kar bo pri eventualnem začetnem pomanjkanju denarnih sredstev samo zase dosti težavno in bo moralo biti radi potrebne štedljivosti smotreno organizirano.

Organizacija teh poslov obstoji iz dveh bistvenih delov in to iz tehničnega in administrativnega. Medtem, ko temelji tehnična organizacija na strokovnem znanju, je administrativna organizacija vezana po zakonu o občinski upravi na zakon o državnem računovodstvu. — V tem oziru je razlika proti prejšnji deželni upravi, katere je mogla urediti svoje poslovanje kolikor mogoče enostavno, smotreno in praktično. Zeleti bi bilo, da bi oblastna samouprava dosegla v oziru formalnega administrativnega poslovanja toliko samostojnosti, da bi mogla svoje poslovanje prilagoditi svojim prilikam, razmeram in sredstvom.

Te težnje so popolnoma upravičene, ker odgovarjajo intencijam ekonomizacije uprav, ki so poklicane v življenje iz razloga, da se vrši uprava avtomatično s prenosom poslovanja na interesente, odnosno njih voljene zastopnike, z vo možno gospodarnostjo. Poseženje krajne možnosti gospodarnosti pa je izključeno, ako se vnaprej predpiše tako komplicirana administracija, da se ji v splošnem more ugoditi le s sodelovanjem strokovno izvežbanih moči. Toda ta zadeva tvori sama zase obsežno vprašanje in se bo gotovo z več strani obravnavala.

Najprvo je važno seznaniti se podrobneje s posameznimi panogami samoupravnih oblastnih javnih del, kar bo tvorilo vsebino nadaljnjih člankov.

KLAVIRJI IN PIANINI

Zaloga: M. ROPAS, CELJE

Znižane cene in tudi na obroke

Naročate .Slovenca!

Mariborski mestni proračun.

Občinsko gospodarstvo je najvažnejši del občinske avtonomije. Gospodarstvo občine pa se zrcali v proračunu. Proračun je sestava in pregled potrebščin in pokritja v bodočem poslovnem letu. Proračun mora pokazati, koliko sredstev bo občina potrebovala in odkod bo sredstva dobila, da bo mogla izvršiti svoje naloge. Tako se pa ravno pokaže, kaj in kako dela občina, proračun začenja pot in smer, po katerih se morajo vršiti naloge za blagor občanov.

Predvsem treba v proračunu ločiti redne in izredne potrebščine. Redne potrebščine so tiste potrebščine, ki jih potrebuje občina za upravo sploh; izredne pa, ki jih potrebuje za izredna dela. Zato so pa tudi dohodki ali pokritja redna in izredna. Redne dohodke dobiva občina iz lastnega premoženja. Kolikor ji za redne potrebščine primanjkuje sredstev, jih krije z občinskimi davčninami (dokladami na državne davke in nakladami ter druge samostojne davščine). Izredni dohodki so predvsem posojila in izkupički pri prodaji obč. premoženja (stavbne parcele).

Mariborski občinski proračun za l. 1927. izkazuje v rednem prometu 11.141.060 Din potrebščin in 4.125.080 Din pokritja. Primanjkljaj bi bil torej približno 7 milijonov. Ta primanjkljaj se mora kriti z občinskimi davčninami, ki so po računskem zaključku za l. 1925. prinesle občini 4.165.155 Din. Kljub temu bi še pa (po predlogu) ostal primanjkljaj v rednem prometu 2.850.475 dinarjev. Ta primanjkljaj bo moral mariborski občinski svet na kak način kriti ali pa potrebščine znižati. — (Naj pripomnimo, da je bil proračun mestne občine mariborske za l. 1926. skoraj v ravnovesju; primanjkljaj je znašal le 98.000 Din.)

Naj podamo tu nekaj števil iz posameznih naslovov!

I. Splošna mestna uprava izkazuje 3.081.482 dinarjev potrebščin in le 394.202 Din pokritja. Največjo postavko v tem naslovu zavzemajo prejemki mestnih uslužbencev. Ob tej priliki naj omenimo, da zaposluje mariborska mestna občina v celem 190 uslužbencev (skupno s podjetji), za katere bi izdala v l. 1927. 3.597.784 Din, in pa 93 stalnih delavcev za katere je določeno v proračunu skupno 1.412.269 Din. 45 vpokojencem plačuje pokojnino (205.700 Din), 26 osebam vdovnino in vzgojino (ca 80.000 Din) in 8 osebam miloščine.

II. Naslov: Uprava mestne imovine izkazuje, koliko hiš oz. poslopij ter posesti sploh ima mariborska občina v mestu samem in izven njega. — Tu je izkazanih za 833.642 Din potrebščin in 451.064 pokritja. Za vzdrževanje 85 raznih poslopij bo potrebno v l. 1927. 632.892 Din, raznih davkov za zemljišča in hiše pa bo plačala občina 87.050 dinarjev. — Dohodki v tem naslovu prihajajo predvsem iz najemnin za poslopja oziroma prostore in zemljišča.

III. Naslov: Mestna podjetja in mestna davščina izkazuje 326.272 Din potrebščin in 1.284.459 dinarjev pokritja. Med postavkami za pokritje je tukaj vsebovano: tržnina, ki naj bi donosala leta 1927. 360.000 Din, davek od gostov v gostilnah in kavarnah (po 10. uri oz. 11. uri zvečer) bi donesla 350.000 Din itd. Niso pa tukaj všete doklade na državne davke in razne naklade (pivo, žganje itd.), ki, kakor smo že gori rekli, donosajo mariborski občini čez štiri milijone dinarjev. — Edino ta naslov izkazuje prebitek čez 900.000 Din (ali čez 5.000.000), dočim je v vseh drugih naslovih primanjkljaj. — Saj z davki, smo rekli, more občina kriti primanjkljaj rednega prometa.

IV. Naslov: Občinski dolгови. S tem naslovom se ne bomo mnogo ukvarjali, ker bomo natančneje govorili o občinskih dolgovih, ko bo objavljen računski zaključek za l. 1925. Kolikor je razvidno iz proračuna (in pojasnil), bi imelo mesto Maribor 7.220.000 Din dolga. — Za obresti in odplačilo posojil potrebuje v l. 1927. 934.738 Din, dočim dobiva od raznih lastnih podjetij za dana ijm posojila komaj 134.000 Din na obrestih.

V. Naslov: Ceste, ulice, trgi itd. nam pove, da namerava občina prihodnje leto izdati za ceste 2.082.721 Din, pokritja za te potrebščine pa bi imela le 993.241 Din. Zelo zanimive so v tem poglavju sledeče postavke:

Vzdrževanje cest in mostov	876.097 Din
Skropljenje ulic	122.849 >
Pometanje ulic	294.638 >
Odpeljavanje snega	80.000 >
Razsvetljava mesta (elektrika, plin)	141.740 >

VI. Naslov nam pove, da plačuje občina za gasilstvo 134.148 Din, da pa za te potrebščine nima nobenega posebnega kritja.

Za zdravstvo (VII. naslov) potrebuje občina 556.322 Din. Za vzdrževanje mestne banjske in parne kopeli potrebuje 353.131 Din, dočim krije te potrebščine iz dohodkov kopeli same do 352 tisoč 740 Din. — Za dravsko kopalnico potrebuje 23.576 Din, pokritje pa je predvideno za 20.000 dinarjev. — Za razkuževanje je predvidenih za l. 1927. za 21.600 Din potrebščin.

Socialno skrbstvo (VIII. naslov) zelo obremenjuje mariborski mestni proračun. Potrebščin izkazuje 1.356.720 Din, pokritja pa le 404.597 Din. — S socialnim skrbstvom mariborskim bomo v kratkem posebej govorili. Danes se omejimo le na sledeče podatke:

Ubožni oddelek potrebuje	743.601 Din
Mladinski	361.556 >
Delavski	115.000 >
Za stanovanjski urad mora obč. dati	106.250 >

Delno kritje se dobi iz veseličnega davka 200.000 Din, sodnih in občinskih glob 76.000 Din, iz najemnine mestnega kina 30.000 in drugo.

Tudi za šolstvo (IX. naslov) izda mariborska mestna občina veliko vsoto 1.145.085 Din, dočim

je pokritje le malenkostno: 85.000 Din. Kljub temu pa ji zakonodaja ne daje več pravice, da v šolskih zadevah aktivno sodeluje. Samo poslopja še mora vzdrževati in plačevati uslužbenca, ki skrbijo za red in snago v šolskih poslopijih.

V X. naslovu: Znanost, umetnost in prosveta so določeni prispevki in izdatki za gledališče v znesku 185.660 Din in podpore raznim društvom in ustanovam 288.219 Din. V celoti izkazuje ta naslov 473.879 Din potrebščin in 31.852 Din pokritja.

Za pospeševanje obrti in trgovine (XI. naslov) stori občina po svojih močeh. Določeni so tu prispevki obrtnonadaljevalni šoli 50.000 Din, gostilničarski strokovni šoli 33.000 Din ter trgovski nadaljevalni šoli 5000 Din. Kakaga kritja za te potrebščine proračun ne izkazuje.

Za vojaške zadeve (izdatki za vojaški urad) potrebuje Maribor 151.418 Din, od katerega zneska se krije z raznimi malenkostnimi dohodki (nastanjalne pristojbine) le 1948 Din.

To bi bili glavni podatki iz mariborskega proračuna za l. 1927 v rednem prometu.

Izredni promet izkazuje 1.737.500 Din potrebščin in le 6000 Din kritja. Tu je predvidena n. pr. nabava priklopne voza k traktorju, naprava kanala v Smetanovi ulici, zgradba 1. nadstropja pri vili »Langer« (dnevno zavetišče), naprava novih kanalov (1 milijon dinarjev) itd.

Če bo čas in prostor dopuščal, bomo se pečali ob priliki tudi s proračuni mariborskih mestnih podjetij.

Fr. Kr.

Kako funkcionira naša uprava.

Pred tednom se je oglašil poslanec gospod Brodar v ministrstvu javnih del pri g. Parunoviču, načelniku računovodskega oddelka, ter ga vprašal, kako da se država prav nič ne zmeni, da bi popravila porušene državne ceste v Sloveniji, osobito še v Kokriški dolini, kjer je od naše strani celo dostava živeža nemogoča ter so ji prisiljeni dobivati iz Avstrije. Načelnik je odgovoril poslancu, da je ministrstvo dalo gradbenemu ravnateljstvu v Ljubljani, kolikor je pač zahtevalo, 850.000 Din. Poslanec g. Brodar: »To mi je znano gospod načelnik, da ste dali 850.000 Din, a to je bilo samo za prvo poplavo, v glavnem za most v Medvodah. Koliko pa se je dalo za drugo in tretjo poplavo, ki je samo v Kokriški dolini napravila do 3.000.000 Din škode na državnih cestah, kakor mi je izjavil g. ravnatelj gradbenega ravnateljstva v Ljubljani?« »O tem,« pravi gospod načelnik, »mi ni nič znanega. Kar je zahtevalo gradbeno ravnateljstvo v Ljubljani, to smo mu tudi dali. Več pa ni zahtevalo, kakor 850.000 dinarjev.« G. Brodar: »To je nemogoče g. načelnik. Pred par dnevi sem se v Ljubljani pogovarjal z g. ravnateljem, ki mi je tožil, da, zelo to žili, da so poslali natančno pojasnila o napravljeni škodi na državnih cestah in mostovih ministrstvu, a vse zaman, kljub par brzojavkam ne dobi niti odgovora. Ljudje iz prizadetih krajev prihajajo vsak dan na gradbeno ravnateljstvo ter zahtevajo, da se napravi vsaj zasilne zveze, a ravnateljstvo je brez vsakih sredstev.«

Načelnik je še nadalje trdil, da mu o škodi v Kokriški dolini ni ničesar znanega in da gradbeno ravnateljstvo ni zahtevalo več, kolikor se je dalo. Nato je poslanec g. Brodar zahteval, da se mu predloži vsa poročila gradbenega ravnateljstva v Ljubljani o napravljeni škodi po povodnji v letošnjem letu. Po enurnem iskanju so dobili dotična poročila, med katerimi se je nahajalo tudi natančno poročilo o škodi 3.000.000 Din ter tudi dve brzojavki, katerih se prosi nujnega kredita za popravilo cest. Poslanec g. Brodar je predložil listine načelniku in ga vprašal: »Kako pa se tu uraduje?« Vse listine so bile namreč pod ene številke, od prve, druge in tretje poplave. Načelnik: »Mislim sem, da se nanaša i drugo i tretje poročilo od strani ravnateljstva o poplavi na prvo in da zahteva ravnateljstvo za vse skupaj 850.000 Din. Saj res, tu je poročilo, da je v Kokriški dolini 3.000.000 Din škode, a gradbeno ravnateljstvo nič ne omenja, koliko potrebuje za zasilna dela.« Nato je poslanec g. Brodar zahteval, da načelnik takoj napravi predlog na ministra, da da potrebna sredstva za popravilo državnih cest v Sloveniji, kar je načelnik tudi obljubil.

Čez par dni se je poslanec g. Brodar zopet oglašil pri načelniku, da bi se informiral, kaj se je v tem oziru ukrenilo. Načelnik je pokazal poslancu, da ima predlog za 500.000 Din že izdelan, a da minister noče podpisati, ker je kriza. G. Brodar je odločno zahteval, ker je to nujna zadeva, da načelnik predloži predlog ministru v podpis ter da gradbenemu ravnateljstvu v Ljubljani čimprej denar nakaže, da more isto nadaljevati že započeta dela.

Vidite, taka je naša uprava!

REVOLUCIJA NA KITAJSKEM.

v Peking, 20. decembra (zv.) Po poročilih iz zapadnega Honana napreduje nacionalno-socialistični general Fengyhsiang zelo. Osvojil je več mest. General Wupeifu pa se je umaknil v bližino Kantona.

NESREČA NA MORJU.

v Newyork, 20. dec. (Izv.) Na ameriškem parniku Lincoln, ki se je nahajal na obrežju severnega dela Karolin, je prišlo do eksplozije. Šest mož od posadke, ki šteje 9 mož, je bilo ubitih. Na parniku je izbruhnil ogenj; parnik je pri tem popolnoma zgorel. Ostale tri mornarje od posadke je rešila ameriška ladja.

Damski plašči

v krasnih barvah, s kožuho ali brez, ravno-kar došli v ceni od 400 Din do 700 Din.

F. in L. GORIČAR, Ljubljana, Sr. Petra cesta 29.

Oglejte si razstavo v izločbi!

Gospodarstvo

Državne finance v prvi tretlini proračunskega leta.

»Službene novine« prinašajo izkaze o državnih dohodkih in izdatkih za mesec julij, tako da nam je mogoče pregledati državne finance v prvi tretlini tekočega proračunskega leta. Iz teh izkazov, ki so radi delitve v izkaze dohodkov in izdatkov na račun preteklega proračunskega leta in izkaze dohodkov in izdatkov na račun tekočega računskega leta zelo nepregledni, posnemamo, da so znašali državni dohodki v prvi tretlini tekočega proračunskega leta 3.579 milijonov dinarjev, medtem ko je bilo v proračunu predvidenih 4.168 milijonov dinarjev. Državni dohodki so bili torej v prvi tretlini proračunskega leta za 589 milijonov dinarjev ali 14.1% manjši kakor pa se je pričakovalo. Potrjuje se torej znova, da je državni proračun za l. 1926-27 z ozirom na težko stanje našega gospodarstva za najmanj 1.800 milijonov dinarjev previsok.

Ker se je gospodarsko stanje naše države v jeseni še poslabšalo, ni pričakovati, da bi se mesečni primanjkljaj zmanjšal. V posameznih mesecih je bilo gibanje državnih dohodkov sledeče: april 963 milijonov dinarjev, maj 894 milijonov dinarjev, junij 852 milijonov dinarjev in julij 870 milijonov dinarjev. Napram proračunu znaša torej primanjkljaj v aprilu 79 milijonov dinarjev (ali 7.6%), v maju 148 milijonov dinarjev (ali 14.2%), v juniju 190 milijonov dinarjev (ali 18.2%) in v juliju 172 milijonov dinarjev (ali 16.1%).

Državni izdatki so v tem razdobju znašali 3.614 milijonov dinarjev, tako da izdatki za 35 milijonov dinarjev presegajo dohodke. Vendar pa nam ni znano, v koliko se je spremeniła višina letnih dolgov, kar iz izkazov ni razvidno. Z ozirom na znaten primanjkljaj pri državnih dohodkih je pričakovati, da so se ti letni dolgi povečali.

Ce bi se vsi v proračunu dovoljeni krediti izrabili, bi tekoče leto končalo z milijardnim deficitom. Vsekakor je računati z večjim deficitom, ker ni pričakovati, da bo finančnemu ministru uspelo reducirati proračunske kredite v takem obsegu.

Ce se računa, da se v ostalih dveh tretlinah tekočega leta državni dohodki ne bodo povečali, potem je pričakovati, da bodo drž. dohodki v proračunskem letu 1926-27 za 1850 milijonov dinarjev manjši, kakor pa se je pričakovalo. Toda navzlic temu dejstvu nam je finančni minister predložil proračun za leto 1927-28, ki je le za 800 milijonov dinarjev manjši od tekočega proračuna. Faktično zmanjšanje proračuna pa znaša le kakih 300 milijonov dinarjev. Finančni minister namreč sam priznava, da se je proračun prometnega ministrstva zmanjšal za 400 milijonov dinarjev le na ta način, da so se brisali na eni strani izdatki na drugi pa dohodki. Na enak način se je zmanjšal tudi proračun državnih monopolov. Novi proračun se bo moral torej še znatno zmanjšati, če nečemo, da bo proračun le fiktiven.

Nova ležišča bakrene rude v Srbiji. V bližini Kruševca so se odkrila velika ležišča bakrene rude. Po mišljenju geologov belgrajske univerze je to ležišče smatrati kot podaljšanje žile bakrene rude znanega rudnika v Boru. V kolikor se je do sedaj dognalo sega plast bakrene rude 500 m globoko. Glasom analize kemičnega laboratorija belgrajske univerze vsebuje ta ruda visok odstotek bakra. Tvrdisa Kristić in Nikolić iz Leskovca, ki je lastnica tozadevnega zemljišča organizira delniško družbo za eksploatacijo tega rudnika.

Produkcija škroba v Jugoslaviji. V naši državi imamo 7 tovarn, ki proizvajajo škrob, kapaciteta teh tovarn znaša 1200 vagonov letno. Ker se v notranjosti države porabi le 250 vagonov ostane za izvoz 950 vagonov. Za fabrikacijo gornje količine v vrednosti 80 milijonov Din je potrebno 2500 vagonov koruze. Pred kratkim je prišla obratovati tudi novozgrajena tovarna škroba v Kranju. Ta tovarnica je last »Jugoslovske tovarnice bombažnih tiskarin« in izdeluje škrob predvsem za lastno potrebo tekstilne tovarne. Škrob se v tej tovarni ne izdeluje iz koruze temveč iz krompirja. — Tovarnice škroba so sklenile zahtevati od vlade, da se pri bodočih pogajanjih radi sklepanja trgovinskih pogodb upošteva težka situacija te industrije na inozemskih tržiščih.

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Mariboru. Prihodnji uradni dan Zbornice za trgovino obrt in industrijo se ne vrši v sredo, dne 22. t. m., ampak v četrtek, dne 23. t. m. Nakupnikov za južno Srbijo. Prihodnji teden bo nakupovala posebna komisija plemenske bife in breje telice montafonske pasme za južno Srbijo, in sicer dne 28. decembra v Ribnici, dne 29. dec. v Dobropolju, dne 30. dec. v Kandiji, dne 31. dec. pa v Veliki Loki in sicer vsakokrat ob 9 zjutraj po prihodu jutranjega vlaka iz Ljubljane. Živino-rejci morajo prineseti se seboj poleg potnih listov tudi uverenja od županstva, iz katerih bo razvidno da se osebo bavijo s kmetijstvom in da so sami izredili plemensko živino.

Poslana hranilnica lombardira obveznice 7% investicijskega posojila. Poštna hranilnica je prišla lombardirati poleg obveznic vojne odškodnine tudi obveznice 7odstot. investicijskega posojila, ki je bilo do sedaj omejeno na uradnike, penzioniste, invalide in duhovnike. Na posamezno obveznico daje 50 Din po 8 odstot. in na 3 mesečni rok.

Propaganda za vpis delne Obrtne banke SHS. Na plenarni seji zagrebške trgovske zbornice je zbornični tajnik dr. Čuvaj poročal o propagandi zbornice za vpis delne Obrtne banke kralj. SHS. V to svrhu je zbornica izdala na lastne stroške 30.000 propagandnih pozivov in 1000 oglasov. Ta material je bil poslan občinam in posameznim obrtnikom v področju zagrebške, osješke, splitske in dubrovnške zbornice. Zbornični sveščniki so bili pozvani, da v svojih volilnih okrožjih organizirajo shode in razlomačijo obrtnikom zakon in pravila Obrtne banke, ker je to najboljšo sredstvo za populariziranje te institucije.

Borza

Dne 20. decembra 1926.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.48—13.51 (13.485—13.50), Italija 252.80—254.80 (254 bl.), London 274.85 do 275.65 (275.25), Newyork 56.564—56.764 (56.65), Pariz 226.50—228.50 (226.50), Praga 167.80—168.00 (168.20), Dunaj 7.985—8.015 (8.00).

Curih. Belgrad 9.13 bl. (9.125), Budimpešta 72.50 (72.50), Berlin 123.05 (123.10), Italija 23.30 (23), London 25.09 (25.09125), Newyork 517.125 (517.625), Pariz 20.75 (20.74), Praga 15.34 (15.32), Dunaj 73 (73), Bukarest 2.65, Varšava 57 (57.50), Amsterdam 206.90 (206.90), Bruselj 71.95 (71.90), Stockholm 138.25 (138.25), Oslo 130.50 (130.50), Kopenhagen 137.75 (137.75).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.465, Kodanj 188.20, London 34.2775, Milan 31.76, Newyork 706.55, Pariz 28.40, Varšava 78.25. — Valute: dolarji 704.70, angleški funt 34.22, francoski frank 28.52, lira 31.62, dinar 12.48, čehoslovaška krona 20.90.

Praga. Devize: Lira 150.695, Zagreb 59.30, Pariz 135.025, London 168.15, Newyork 33.615.

VREDNOSTNI PAPIRIJI.

Zagreb. 7 odstot. invest. posoj. 81.50—82, vojna odškodnina 345.50—346, Hrv. esk. 100—102, Hipobanka 59 den., Jugobanka 97—98, Praštediona 885—890, Ljublj. kreditna 142 den., Sečera 420 do 425, Gutmann 250 bl., Slavonija 32—32.50, Trbovlje 340—350, Vevče 115 den.

Ljubljana. 7 odstot. invest. posojilo 80—82, vojna odškodnina 342 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 195—198, Ljublj. kreditna 142 den., Merkantila 95—95, zaklj. 95, Praštediona 890 den., Kreditni zavod 170—180, Strojne 90 den., Trbovlje 320 den., Vevče 112 den., Stavbna 55—65, Sešir 104 den.

Dunaj. Don.-savskajadr. 787.000, Zivno 765 tisoč, Alpine 389.500, Greinitz 61.000, Kranjska industrijska 460.000, Trbovlje 412.000, Hrv. esk. 135.500, Leykam 123.000, Jugobanka 117.300, Mundus 1.000.000, Slavonija 89.500,

BLAGO.
Ljubljana. Les: Bukova drva, suha, s 15 odstot. okroglice, fco nakl. post. za 100 kg, 2 vag., 21—21, zaklj. 21. Hraslovi boula, od 27, 41, 54, 60, 70, 80 mm od 8 m napr., fco vag. meja, 10 vag., 1800—1800, zaklj. 1300. Trami merkantilni, 4-5, 5-6, 6-7 in 7-9, od 5, 6, 7, 9 m, fco vag. meja, 1 vag., 300—300, zaklj. 300. Hraslovi hlodi la, od 2 m napr., in 80 cm prem. napr., fco vag. meja, 1100 den. Kostanjev les za tanin, 15 odst. okroglice, od 30 cm napr. klano, fco vag. nakl. postaja, neobeljeno, 21 den.; obeljeno 23 den.

Zito in poljski prideelki: pšenica, 75/76, fco vag. nakl. postaja 295 (blago); koruza umetno sušena, za mlečev s posoda, par. Kamnik, 1 vagon, 195—195, zaključek 195; koruza umetno sušena, fco vagon naklad. postaja 155 (bl.); koruza nova, času primerno suha, fco vag. nakl. post. 140 (bl.); koruza nova, času primerno suha, za januar, fco vag. nakl. post. 150 (bl.); ajda prekmurska, fco vag. nakl. post. 335 (bl.); rž, 71/72, 2%, fco vag. nakl. post. 225 (bl.); ječmen krmilni, 62/63, fco vag. nakladalna post. 170 (bl.); ječmen krmilni, 63/64, fco vag. nakl. post. 180 (bl.); ječmen letni, 65/66, fco vag. nakl. post. 192.50; oves, fco vag. nakl. post. 160 (bl.); otrobi drobnj. fco vag. nakl. post. 125 (bl.); fižol beli, 3—4%, fco vag. nakl. post. 175 (bl.); fižol rmeni, 3—4%, fco vag. nakl. post. 175 (bl.).

Odpis zemljiškega davka vsled letošnjih elementarnih nezdod.

Letos so povzročale občinam obilo posla naznanila o vremenskih nezdodah, ki so jih prijavljali občani pri občinskih uradih, ali pa je občina sama ukrenila popis poškodb zaradi izposlovanja državne podpore ali vsaj odpisa državnega zemljiškega davka.

Vsak poškodovanec ve in čuti, kako je uspeła akcija v pogledu podpore. Porabimo torej vsaj še zadnjo priliko, da dosežemo odpis zemljiškega davka. Najpozneje do 31. decembra t. l. mora namreč vsak poškodovanec, ki je svoječeno prijavil vremenske nezdode, vložiti po občini ali naravnost pri pristojnem davčnem okrajnem oblastvu še poseben obračun v smislu § 7 zakona z dne 15. decembra 1917 državnega zakona št. 516 o meri poškodb. V tem obračunu naj poškodovani posestniki po vrsti navede vse razne prideelke celega posestva — izvemši gozdov — ne glede na to, če so trpeli škodo ali ne. Poleg imena prideelka je navesti v drugem razpredelku množino prideelka — v stotih ali hl — katero je na podlagi storjenih posevkov v letu 1926 pričakoval, in

RADIO potrebščine

FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telef. 407

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani dne 20. decembra 1926. Višina barometra 308.8 m

Operovanja	Baro- meter	Ispoln v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblač- nosť 0—10	Vrsta padavin		Najvišja temp.	Najnižja temp.
						oh opozorenju	v mm za 2h		
Ljubljana (dvorec)	7	765.6	-3.2	98	mirno	10	megla	-1.3	-3.6
	8	765.6	-3.0	95	mirno	10	megla		
	14	763.1	-1.7	94	mirno	10	megla		
	21	758.8	-2.0	98	NNE 0.5	10	megla		
Maribor		764.6	-4.0	99	E 3	2		+5	-4
Zagreb		764.9	0.0	86	NW 3	7		7	0
Belgrad	8	762.6	0.0	81	WNW 3	10		2	0
Sarajevo							10.0		
Skopje		759.1	2.0	66	NW 3	10	9.0	4	-
Dubrovnik		759.2	7.0	39	N 7	3	7.0	7	1
Split		757.2	4.0	47	NE 20	0	morje burno	10	0
Praga	7	760.6	2.0	—	W 7	10	60.0	11	0
							0.3	3	0

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Dunajska vremenska napoved za torek, dne 21. decembra: Malo spremembe.

Povpr. barom. višji ko včeraj za mm 3.6.

Str H. Rider Haggard:

70

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevle Jos. Poljanec.

Naenkrat je zavpil neki glas: »Ubili smo našega cesarja. Montezuma je mrtev!« in množica se je na ves glas jadikujoč razpršila na vse strani, tako da v kratkem ni bilo žive duše, kjer je bilo pred kratkim časom na tisoče in tisoče vojakov.

Obrnil sem se, da bi tolažil kneginjo Otomi, ki je zraven mene gledala ves prizor ter videla, kako se je njen cesarski oče zgrudil, in sem jo plakajočo odpeljal v palačo. Tu sva srečala kneza Guatemoka; obraz mu je bil srdit in divji; bil je popolnoma obo-rožen in držal lok v roki.

»Ali je Montezuma mrtev?« sem ga vprašal.

»Ne vem in mi tudi ni mar,« je odgovoril in se divje zasmejal; nato pa je pristavil:

»Proklinjaj me, sestrična Otomi; moja je bila pušica, ki ga je podrla na tla, tega kralja, ki je postal strahopetljiv, prava baba in izdajalec, nezvest svoji deželi in svoji močnatosti.«

Otomi je nehala jokati in odgovorila:

»Ne proklinjam te Guatemok; bogovi so bili udarili mojega očeta z norostjo, kakor si ga ti zadel s puščico. Najbolje je, da umrje, zavoljo njega samega in zavoljo njegovega ljudstva. Vendar sem prepričana, Guatemok, da tvoj zločin ne ostane nekaznovan in da boš za kazen za to bogoskrunstvo umrl samotne smrti.«

»Ze mogoče,« je odgovoril Guatemok, »ampak jaz vsaj ne bom izdajal svojega ljudstva.«

Sedaj pa moram povedati, da je bil po mojem računanju ta dan moj poslednji dan na zemlji; drugi dan je namreč poteklo leto dni mojega božanstva, in jaz, Thomas Wingfield, bi moral biti odpeljan na žrt-

venik. Vzlic vsemu hrušču v mestu, vzlic žalovanju za mrtvimi in vzlic strahu, ki je visel nad mestom kakor črn oblak, so se verski obredi in verske slovesnosti še vedno strogo vršile, v resnici še bolj strogo in natančno kakor kdaj poprej. Tako se je prigodilo, da se je to noč vršila slovesna gostija meni na čast; pri gostiji sem moral sedeti ovenčan s cvetlicami sredi svojih žena, in plemiči, kolikor je ostalo živih v mestu, so se mi priklanjali; z njimi vred tudi Kuilahuia, ki bi postal cesar, ako bi bil Montezuma mrtev. Ta gostija je bila prav žalostna; jaz nisem mogel biti vesel, dasi sem skušal v pijači vtopiti svoje gorje; pa tudi gostje so bili kaj malo dobre volje. Stotine njihovih sorodnikov so bile mrle in z njimi tisoči ljudstva; Španci so še vedno držali svojo utrdo; velikaši so videli, da je cesar, ki jim je bil pravi bog, padel ubit od enega izmed njih samih in so z grozo čutili, da je prišla poguba nad nje vse. Zato ni čuda, da niso bili dobre volje. Resnično, nobena pogrebna gostija ni mogla biti bolj žalostna, saj cvetlice in vino in lepe ženske ne ustvarjajo veselja; in koncem koncev je bila ta gostija v resnici pogrebna gostija — za mene.

Napoved je bila gostija končana in jaz sem zbežal v svoje sobane, kamor so mi sledile tri moje žene — Otomi namreč ni prišla — in me blagrovale, kako srečen in blažen sem, ker bom drugi dan sam pri sebi, to je, pri svojem božanstvu v nebesih. Jaz pa jih nisem blagrovail; v svoji togoti sem planil pokonci in jih segnal izpred sebe, rekoč jim, da imam samo eno tolažbo in ta je, da jih pustim za seboj, kamorkoli pojdem.

Nato sem se vrgel na blazine svoje postelje in žaloval od strahu in bridkosti srca. Tak je bil torej konec maščevanja nad de Garcio, katero sem prisegel izvršiti, da moram na koncu koncev pustiti, da mi iztrgajo srce iz prs in ga žrtvujejo hudiču! Resnično, moj dobrotnik Fonseca je bil govoril modre besede,

ko mi je svetoval, da naj vzamem celo premoženje, grem domov in pozabim na osvelo. Da bi bil ravnal po njegovem nasvetu, bi bil danes mož svoje zarochenke in srečen v njeni ljubezni doma na mirnem Angleškem; tako pa sem bil pravcata izgubljena duša v rokah zlodjev in namenjen za žrtve zlodju. Na glas sem jokail v smrtnem strahu in v bridkosti te misli ter prostil Stvarnika, da me reši te krute smrti ali da se mi vsaj odpuste moji grehi, tako da bom naslednji dan v miru počival v nebesih.

Čez dolgo časa sem v joku in molitvi rahlo zaspal; sanjalo se mi je, da sem hodil po griču blizu cerkvene steze, ki pelje skozi domači vrt v Ditching-hamu. Veter je šepetal po drevju, ki raste po bregovih vinorodnega griča, vonj dišečih angleških cvetic mi je bil v nosnicah in balzamična junijska sapica mi je pahljala čelo. Bila je noč in mislil sem, da je mesec prijazno svetil po travnikih in reki, in od vseh strani se je glasilo slavčvo petje. Toda jaz se nisem zmenil za te radostne poglede in glasove, dasi sem se jih dobro zavedal; moje oči so bile pozorno obrnjene na stezo, ki drži zadaj za hišo v breg, in moje srce je prisluškovalo, da bi zaslišalo stopinje, po katerih sem hrepenel. Tedaj se je izza griča začulo petje in besede te pesmi so bile žalostne; pripovedovale so o človeku, ki je odjadril v daljnjo tujino in se ni več vrnil; kmalu nato sem med jablanami zagledal belo postavo. Prihajala je počasi proti meni; zavedel sem se, da je bila ona, katero sem pričakoval, moja zarochenka Liliia. Medtem je prenehala peti, a je počasi in narahlo prihajala bližje in njen obraz je bil videti jako žalosten. Ta obraz je bil obraz ženske, srednjih let, a še vedno jako lep, celo lepši kot je bil v cvetu mladosti. Dospela je do vzočja griča in se obračala proti malim vrtnim vratom, kar sem stopil iz sence drevja in stal pred njo. Prestrašena je zavpila, se umaknila nazaj, nato pa je utihnila in mi zrla v obraz.

Priporočamo LJUDSKO KNJIZNICO (Jugoslovska knjižarna v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood. Kazan. volji pes. Kanadski roman 18 Din. vezan 30 Din. — 20. zv. Ed About Kralj gora. 18 Din. vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard. Jutranja zvezda. 30 Din. vez. 40 Din. — 22. zv. Otroka kapitana Graniz. Popotovanje okoli sveta. 30 Din. vez. 48 Din. vez. 58 Din. v treh delih.

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservata za Opalograph dobite edino le pri L. Baraga, Selenburgova ul. 6/l. Telefon št. 980

Nato prenos iz drž. opere. — Königswusterhausen. Predavanja: 16. o osnovnem šolstvu, 17. o kritiki, 17.30. o leposlovju.

Cetrti 23. decembra.

Breslau. 20.15. Bachov božični oratorij. — Praga. 12.50. 16.30. 20.02. koncert. 21. božične pesni. — Rim. 21. prenos iz gledališča — Frankfurt. 21.15. kvartet na lok. — Brno. 19. koncert. 20. pisatelj dr. Cestmir Jerabek bere iz rokopisa. 20.30. koncert opernega pevca J. Svestke. — Berlin. 16. o knjigah. 20. Puccinijsva »Madame Butterfly« (prenos iz drž. opere). — Dunaj. 11. 16.15. koncert. 19.30. angleščina. 20.05. koncert (serenada i. dr.).

Petek 24. decembra:

Breslau. 20.15. »Sveta noč, blažena noč...« — Praga. 16. koncert. 23.15. prenos iz bazilike sv. Vavilava — Leipzig. 18.05. iz novih knjig. — Bern. 24.—0.50. prenos iz cerkve v Baselu. — Rim. 21. božični koncert. — Frankfurt. 15.30. božični koncert. — Brno. 18. prenos iz stolnice (koncert). 19. koncert. 23.40. prenos iz stolnice. — Berlin. 19.30. božični koncert. — Dunaj. 19.30. 20. 21. koncert. — München. 21.15. božične legende »Sveta noč« (Lud. Thoma).

Sobota 25. decembra.

Breslau. 20.10. božični koncert. — Praga. 10. matineja. 15.30. koncert češke filharmonije. 20.02. koncert. — Leipzig. 18. opera »Hoffmannove pripovedke« (J. Offenbach). — Rim. 10.30.—11. nabožna glasba. — Frankfurt. 16.30. in 20.15. božični koncert. — Brno. 9. cerkveni koncert (iz stolnice). 10. in 19. koncert. — Dunaj. 10. orgle. 11. koncert dun. simfon. orkestra. 16. koncert. 18.15. komorna glasba. 19.45. komična opera »Boccaccio« (uglasbil Fr. v. Suppé). — München. 11.30. Bachov božični oratorij (III. del.)

Sport

Smučarji SK Ilirije. Radi verifikacije za JZSS in polovične vožnje za božič se zglasile pri g. V. Vrančiču. Prinesite fotografije. — Načelnik.

S. K. JADRAN.

Predavanje v soboto, Akademski dom poleg Uniona, je bilo prav dobro obiskano. Dr. Sarabon je po splošnem uvodu govoril o težki atletiki. Najprej o dviganju uteži: dvig od tal, poteg, sunek, vihtenje, težno dviganje, dviganje na tleh itd. Vsako vajo sta takoj praktično pokazala gospoda Kos in Kermavner. Nato je predavatelj omenil razne vrste rokoborbe (grško-rimsko, islandsko, catch-as-catch-can), dalje boks in slednjič džiu-džitso. G. Kos je džiu-džitso izborno demonstriral, g. Kermavner mu je pomagal, z napeto pozornostjo so sledili poslušalci besedam in vajam. Škoda le, da tudi g. Tišar ni dobil partnerja; sicer bi bili lahko pokazali tudi grško-rimsko rokoborbo. Pohvalno omenimo S. K. Slovan, ki se je predavanja udeležil v zelo lepem številu. Krasna telovadna točka gg. Kosa in Kermavnerja je zaključila ta sportni večer.

S. K. Jadrana. Danes ob 20. uri seja prireditelne odbora pri Mraku. — Tajnik.

Turistika

Konferenca zastopnikov Slovenskega planinskega društva v Celju. V nedeljo dopoldne se je vršila v hotelu »Union« v Celju konferenca zastopnikov Osrednjega odbora Slov. plan. društva iz Ljubljane in zastopnikov podružnic S. P. D. Osrednjega odbora S. P. D. so zastopali predsednik S. P. D. Dr. Fran Tominec, Adalbert Prečnik in Maks Hrovatin, za mariborsko podružnico dr. Senjor in dr. Snuderl, za Podravske podružnice dr. Gorišek, za Savinjsko podružnico sodni nadsvetnik dr. Tiller in za Litijsko podružnico Ferdo Tomazin in ravnatelj celjske gimnazije g. Zupan, bivši predsednik Kranjske podružnice. Konferenca je bila sklicana radi redigiranja novih pravil Osrednjega odbora S. P. D. Na konferenci, ki je trajala od desetih dopoldne pa do ene ure popoldne, so se preresetale vse točke novih pravil in so bile odobrene tako po delegatih podružnic, kakor tudi po delegatih Osrednjega odbora. Konferenca je bila zelo živahna. Tekom debate so se razčistile marsikatero zanimive točke društvenega delovanja. Ne samo, da so bila nova pravila na tej konferenci soglasno in končno veljavno sprejeta, ampak tudi druge zelo važne gospodarske stvari so se obravnavale na tej planinski konferenci, ki bodo izdatno pospeševale našo turistiko. Na tej konferenci se je izrazila obenem želja od obeh strani, da se naj takšne konference vršijo po možnosti večkrat. Le prijateljsko medsebojno delovanje bo služilo v krepko povzdigu naše turistike.

Polzvedovanja

Zamenjani zavoj. V soboto dne 18. t. m. je bil na vlaku, ki vozi ob 13.20 iz Maribora proti Celju, zamenjan zavoj, v katerem je bilo en par novih moških čevljev, 9 štrn volne z zavojem, kjer je bilo nekaj nad 2 kg mesa; nekaj žepnih baterij in žarnic, 1 papirnat senčnik in še nekaj druge drobnarije ter neko nemško pismo neke Anči svoji ljubi mami. Osebo, ki je zamenjala ta zavoj, prosim, da vrne proti odškodnini zamenjani zavoj na naslov: Franc Pišlar, pos. sin, Gorenja vas 48, p. Gor. Logatec, nakar dobi svoj zavoj nazaj.

YUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI.

Novosti:

Cathrein S. J., Eucharistische Konvertitenbilder, 346 str., vez. 80 Din.
Fiedler E., Der neue Mensch. Worte an junge Männer. 134 str., vez. 58 Din.
Haggeney K. S. J., Der Völkerapostel. Erwägungen und Anregungen für Priester. 582 str., vez. 118 Din.
Hardt F. P., Vorträge über die Presse. 160 str., nevez. 44.50 Din.
Knor J. B., Das gute Buch. Sieben Predigten zur Einführung guter Literatur. 85 str., nevez. 31.50 Din.
Linhardt R., Feurige Wolke. Kanzelvorträge. Weihnachten-Ostern. 178 str., vez. 70.50 Din.
Lippert, Die Weltanschauung des Katholizismus. 113 str., vez. 98.50 Din.
Predigten und Zeremonien bei Glocken und Orgelweihen. Von verschiedenen Verfassern. 78 str., nevez. 46.50 Din.
Schlegel L. P., Eine Sonnenblume. Leben und Wirken der Mutter Maria von der Passion. 376 str., vez. 102 Din.
Spirago F., Katholische Volks-Predigten zum Gebrauche für Seelsorger und Katecheten. 455 str., nevez. 67.50 Din.
Tichelen T., Paulus der grösste Christusjünger. 460 str., vez. 114.50 Din.
Weiler H., Wegweiser zum christlichen Leben. Vorträge an die weibliche Jugend. 136 str., vez. 50.50 Din.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Čed.

Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec.

Urednik: Franc Tarsedav

Najboljša ter pristna dalmatinska, štajerska in dolenska vina točijo se le v nad 25 let obstoječi, renomirani vinarni „Pri Dalmatincu“, Tavčarjeva (prej Sodna ul.) 4

14 letna deklica

se išče (sirota) za boljšo družino brez otrok. Pisma pod »Sirota št. 8744« Sv. Barbara p. Maribor.

MLADENIČ

29 let, želi službe pri krščan. kmečki družini v Ljubljani ali vsaj v bliž. Nastop z novim letom. — Naslov v upravi št. 8746.

NOČNI ČUVAJ

dosluzen orožnik ali policijski stražnik, dobi službo s takojšnjim nastopom. Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Nočni čuvaj« št. 8750.

Provizijski zastopniki

mlajši, neporočeni gospodje in dame, ki jim je dana prilika do prvovrstnega zaslužka s tem, da osebno obiskujejo stranke — SE NUJNO IŠČEJO. Reflektanti naj se javijo pri blagajni kavarne »Prešeren« vsak dan od 9—12 in 14—18.

Knjigovodja

perfekten bilancist, reduciran vsled gospodar. razmer, išče sličnega mesta. — Ponudbe upravi pod: »Perfekten« 8594.

Zamenjam stanovanje

2 sob, velike kuhinje in pritlik. na Gosposveti cesti v Ljubljani z drugim enakim stanovanjem v Ljubljani. Ponudbe pod »Zamenjava« na Aloma Company — Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1.

IŠČE SE za manjšo družino mlajša, dobra

KUHARICA

z dobrimi priporočili. — Nastop takoj. Fotografijo poslati na HERZL, Kralja Petra 57a, BEOGRAD.

KREPAK DEČKO

s primerno šolsko izobr., se sprejme v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe na upravo pod št. 8756.

ZIMSKA JABOLKA

od 30 kg naprej, franko Loče, brutto za netto, cca 2.50 Din., razpošilja D. RIBIZEL Sv. Jernej, pošta Loče. 8764

PLANINCI!

Kocbek, »SAVINJSKE ALPE«, okusno vezano. 125 Din. je najlepši dar! Knjigarna GORICAR in LESKOVŠEK — CELJE.

HRASTOVO JEDILNICO

črno, moderno, prodam. BERGANT FRANC, mizar, Dravljice p. Ljubljani.

Dvokolesa

popravlja najbolje, najhitreje in najceneje FLORJANČIČ, Ljubljana, Nunska ulica št. 3.

Lepa slika

v bogatem okviru je privlačna za vsako oko. Slike Madone, svetnikov, kraljeve, kraljevine, genre in zgodovinske slike v umet. tisku, olju itd. ter elegantno okvirenje najceneje pri

BRAČA JENIČ

ZAGREB — Ilica 48. Ugodne plačil. polajšave.

Učenca s primerno

šolsko izobr., poštenih staršev, sprejme veletrgovina z železnino PETER MAJDIČ, »Merkur«, Kranj. — Istotam sprejmejo močnega, pridnega in pošten. HLAPCA

EKONOM, oženjen, izurjen v vseh panogah, želi

mesta oskrbnika. Ponudbe pod »Ekonom 8743«.

Boljšemu GOSPODU

oddam lepo, nemebllov. SOBO. Ponudbe upravi lista pod »Soliden« 8608.

Knjiga je najlepši

dar! — Šorli Iv., »Golobovic«, novela, vez. 40 Din. — Remec Al., »Iz moje Domovine«, vezano 24 Din. Knjigarna GORICAR in LESKOVŠEK — CELJE. 8714

Ljubljana, Mesni trg 18-19.

Božična prodaja ravnokar dospelih novosti! Poseben oddelek za gospode!

Ugodni nakup za božično darilo!

Pri znano dobri in solidni postrežbi se prodaja vsake vrste zimskega oziroma pomladanskega modrega-manufakturnega in suknenege blaga po znatno reduciranih cenah v modno-manufakturni trgovini

Ihl & Kuhar, prej Karl Soss

Aleksandrova cesta 9 MARIBOR Prešernova ulica 2

JOSIP URAN specialna trgovina božičnih okraskov

LJUBLJANA, Mestni trg št. 11.

Papir: svilen, taletni, zlat in srebrni, škrebeči in krep. Zlata in srebrna penca. Zica za rože. Zica za obešanje okraskov. Briljantna vrvica, svečke, držke za svečke, žudežne svečke. Prtički za v kot, res krasni in poceni, 20 vzorcev in veličin. Obrazci (Krippenbilder), rojstva (štalice), lameta, girlande od lamete, girlande papirnate, angelski laski (Feenharz). Razglednice, bloki in hrbljčki za koledarje, krinke in lampijoni. Listje za rože, prašniki (Pötelzen), umetne cvetlice in venci za neveste. Velikanska izbira vsakovrstnih steklenih božičnih okraskov v obliki pičkov, zvoncev, mozičkov, sadij, bunkic, špice, okraski od lamete ter Pratika za leto 1927. Zahtevajte cenik!

ZAHVALA.

Vsem ljubim prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani že ob bolezi kakor tudi ob smrti našega nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Zdravko Deleja

izrekamo tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo. — Nadalje se najtopleje zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja in vencev, vsem, ki so obiskali draga pokojnika med boleznijo in vsem, ki so ga od blizu in daleč spremlili tako množično kot v večnem počitku. Zahvaljujemo se domači čči, duhovščini, kakor tudi č. g. kaplanu Veršiču iz Mozirja za častno spremstvo ter vsem gg. pevcem za genljivo žalostinke, ter rodbini Čuježevi za nesebično in požrtvovalno pomoč. Zlasti pa nas veže dolžnost, zahvaliti se najiskrenejše Jugoslov. gasilstvu, kateremu je pokojnik žrtvoval vse svoje življenje, za ogromno udeležbo na njegovi zadnji poti. Posebej pa jugosl. gas. Zvezi, njenemu podstarosti g. J. Venguštu za v srce segajoče poslovilne besede, kakor tudi g. Lipoldu, gornjesavinski gasilski župi in vsem gasilnim društvom, v prvi vrsti domačemu iz Rečice, ki nam je v nesreči takoj prihitelo na pomoč, dalje gas. društvom Šostanj, Mozirje, Gornji-grad, Ljubno, Gorica, Grušovlje, Nazarje, Pobrežje, Luče, Sv. Frančišek, Bočna in Šmartno. Vsem skupaj in vsakemu posamezniku še enkrat srčna hvala. Bog plačaj!

Rečica v Sav. dolini, dne 18. decembra 1926.

Rodbina DELEJEVA.

Prodajam ČEVLJARSKI »Singer« (cilinder) ŠI-VALNI STROJ. Cena nizka. Komenskega ulica 26. 8748

V Mariboru

najugodnejši nakup galanterije, drobnarije, parfumerije, vrvarskih in ple-tarskih izdelkov — pri DRAGO ROSINA Vetrinjska ulica št. 26.

Foto M. Japelj

Maribor Aleksandrova c. št. 25/III nudi lepe slike in zelo poceni.

Kdor hoče imeti

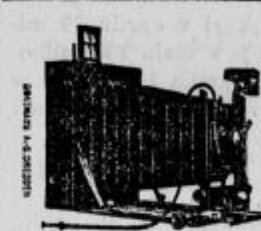
za praznike dobro in lepo

obutev

in jo dobiti kar najceneje — ta mora le

„DOKO“

čevlje kupiti! — Trgovina »DOKO«, Ljubljana, Prešernova ulica 9, dvorišče.

FOTO

aparati in potrebščine po nizkih cenah v zalogi

drogerija

Anton Kanc sinova

Ljubljana, Židovska ulica 1

Aparati v trgovini na ogled — Zahtevajte cenik za ostale potrebščine.

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke, volan v raznih barvah, rokavice, nogavice, doko-lice, nabrtniki za šolarje in love, dežniki, kloti, šifoni žepni roboi, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce in t. d.

edino le pri trvdki

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika

Najnižje cene! Na veliko in malo!

Velika razprodaja

galanterijskega in modnega blaga po globoko reduciranih cenah. Lepa Božična in Novoletna darila.

Igo Baloh

Maribor, Gosposka ulica št. 15

ORIENT družba z o. z. LJUBLJANA

Tovarna: Slomškova ulica 19

Prodajalna: Dunajska cesta 14

(hiša g. Mathian,

poleg trgovine Schneider & Verovšek)

Ojinate, suhe in umetniške barve. Firneč, lakt, steklaški in mizarški klej. Pleskarski, zidarški ter čopiči za umetnike. Terpentin, karbolinaj, spiriit denat. Prašno in strojno olje, plovec i. t. d.

Zdravje, kri in moč

da tistim, ki slabo prebavajo, so slabokrvni in oslabeleli Nočevarjeva aromatična železnata tinktura. 1/2 l steklenica 20 Din. Razpošilja od treh steklenic dalje samo lekarna

Mr. Stanko Nočevar, Vrhnika, št. 23.

Dobl se tudi v lekarni pri sv. Roku v Šišli

Zahvala.

Vsem, ki so spremlili našega ljubljenege soproga, očeta oziroma deda, gospoda

Alojzija Breskvarja

k zadnjemu počitku, kakor tudi vsem onim, ki so nam lajšali gorje v teh težkih dneh, posebno preč. g. p. Kopatinu, kongregaciji sv. Jožefa, pevskega društvu »Slavec« za v srce segajoče žalostinke, cenj. uradništvu, nadalje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, izrekamo na tem mestu še enkrat najpriskrčnejšo zahvalo.

Zalujoča rodbina Breskvar.